

Sfinții Trei Ierarhi. Icoană pe lemn de la sfârșitul secolului XVII, pictor maramureșan, provenită din satul Rugășești, județul Cluj, expusă la Muzeul Mitropolitan din Cluj-Napoca.

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Sfinții trei ierarhi Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur: patronii învățământului teologic

In anul 1936, s-a organizat la Atena *Congresul Mondial al Facultăților de Teologie*. Atunci au fost aleși ca patroni ai învățământului teologic sfinții trei ierarhi: Vasile, Grigorie și Ioan. Și pe bună dreptate, pentru că ei alcătuiesc organismul deplin al teologiei: Grigorie este mintea care gândește, Ioan gura care vorbește și Vasile mâna care face.

Sfântul Grigorie, supranumit Teologul, are profunzimea teologului care gândește, Sfântul Ioan, gura neîntrecută care predică, și Sfântul Vasile, omul ordonat care pune în practică atât teologia unuia, cât și predica celuilalt.

Sărbătoarea celor trei, care au devenit patronii învățământului teologic, a fost stabilită în mod minunat. Pe vremea împăratului bizantin Alexie Comnen (1086) s-a iscat neînțelegere între oamenii cei mai de cinste și evlavioși. Unii îl cinsteau mai mult pe Vasile cel Mare, zicând că în fapte se aseamănă cu îngerii, așezămintele sale filantropice găzduindu-i pe cei mai nefericiți oameni. Ca fire, era un om hotărât și nu ierta ușor.

Sfântului Ioan Gură de Aur îi reproșau că ierta prea lesne și-i îndemna pe oameni la pocăință. Alții înclinau spre Sfântul Grigorie Teologul, neîntrecut în învățătura sa de nimeni altul.

Cei trei sfinți se arătară unul câte unul, apoi împreună, aievea, arhierului Ioan al Evhaitelor și-i ziseră: „noi, precum vezi, la Dumnezeu una suntem și nicio împotrivire sau vrăjmășie nu este între noi. Ci fiecare la timpul său, îndemnați fiind de Duhul Sfânt, am scris învățăături pentru mântuirea oamenilor. Cum ne-a insuflat Duhul Sfânt, așa am învățat. Nu este între noi, unul întâi și altul al doilea, și de vei chema pe unul, vin și ceilalți doi”¹. Mai mult, a primit poruncă să le așeze sărbătoare la toți trei împreună. Și a luat naștere, în veacul al unsprezecelea, sărbătoarea celor trei sfinți ierarhi în 30 ianuarie.

Au fost luați ca și patroni ai învățământului teologic pentru că ei, așa cum ar trebui să facă orice teolog, au îmbinat credința și cultura. Cultura multă îl ajută pe om să-și întărească și credința. Semidoctii nu înțeleg acest lucru. Sfântul Pavel dă o definiție credinței: „Credința este încredințarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor celor nevăzute” (Evrei 11, 1).

Mircea Eliade subliniază faptul că omul complet este un om religios. „Sacral este un element în structura conștiinței și nu un stadiu în istoria acestei conștiințe. La nivelurile cele mai arhaice ale culturii, a trăi ca ființă umană este în sine un act religios, căci alimentația, viața sexuală și munca au o valoare sacramentală. Altfel spus, a fi sau mai degrabă a deveni om, înseamnă a fi religios”². Conștiința este glasul lui Dumnezeu din om. Argumentul cosmologic, care subliniază cu putere existența lui Dumnezeu, pleacă de la un raționament imbatabil: toate lucrurile au o cauză, cauza primă fiind Dumnezeu. Argumentul ontologic pleacă de la realitatea că omul, așa cum afirmă Mircea Eliade, se naște cu ideea de Dumnezeu și n-o dobândește neapărat prin educație.

Înțeleptul Solomon zice că „Deșerți sunt din fire toți oamenii care nu cunosc pe Dumnezeu și care n-au știut, plecând de la bunătățile văzute, să vadă pe Cel Care este, nici din cercetarea lucrurilor Sale să înțeleagă pe meșter” (Înțelepciune 13, 1).

Credința este întărită de către o cultură profundă. Semidoctii pot pune la îndoială multe adevăruri de credință. Mai ales în perioada comunistă erau prezentate ca incompatibile cunoașterea religioasă cu cea științifică. Răspunsul îl dă pedagogul Onisifor Ghibu: „Marea criză prin care trece întreaga omenire pe urma celor două războaie mondiale nu face decât să confirme pentru orice om cu simț de răspundere morală nevicinat de ambiții deșarte și de interese meschine, marele adevăr că tendințele extremiste și exclusiviste îndreptate spre desființarea unei sau alteia din cele două forțe, prin care trăiește universul, forța spirituală și forța materială, nu au alt efect decât pe acela de a tulbura adevărata pace dintre indivizii care alcătuiesc umanitatea și de a-i îndepărta de la fericirea la care fiecare generație are un drept sfânt. Cu toată această criză acută, care a cuprins, ca niciodată înainte de aceasta, întreaga omenire, eu nu disperez. Dimpotrivă, eu văd apropiindu-se zorii unor vremuri de dezmetecire a capetelor astăzi prea aprinse, când spiritul și materia vor putea nu numai coexista pașnic, ci vor putea colabora în cea mai ideală armonie, dând cezarului ce este al cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu”³.

Cei trei mari ierarhi, Vasile, Grigorie și Ioan, pe lângă faptul că erau foarte credincioși, erau și oameni culti. Sfântul Grigorie Teologul, referindu-se la Sfântul Vasile, scrie: „Când pun mâna pe Hexaemeronul lui și citesc cu glas tare, mă simt aproape de Creatorul, încep a pricepe temeiurile creației, admir pe creator cu mult mai mult decât înainte... Când citesc lucrările sale cu privire la Duhul Sfânt, aflu în ele pe Dumnezeu pe Care-l am și eu și prind curaj să grăiesc adevărul, sprijinindu-mă pe învățătura lui despre Dumnezeu și pe interpretarea lui”⁴.

Sfântul Ioan Gură de Aur, referindu-se la preoție, scrie că „postul, culcatul pe pământul gol, privegherile prelungite și toate celelalte pot fi îndeplinite cu multă ușurință de mulți credincioși, nu numai de bărbați,

¹ Mineiul pe Ianuarie, E.I.B.M.B.O.R., București, 1997, p. 461.

² Mircea Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. I, București, 1991, p. 9.

³ Onisifor Ghibu, *Pe baricadele vieții*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1981, p. 151.

⁴ Sfântul Vasile cel Mare, *Scrieri*, P.S.B. 17, E.I.B.M.B.O.R., p. 30, București, 1986.

DIN SUMAR:

– In memoriam prof. dr. Nicolae Miu (1942-2024)

– PR. DR. CORNEL COPREAN.....(p. 2)

– Liturghie și Cultură. Perspective la timpul prezent...

– † PS BENEDICT BISTRITĂNUL.....(p. 3)

– Jurnal cu părintele mitropolit Bartolomeu Anania

(decembrie 2000 - ianuarie 2001) – DR. NICOLETA PĂLMARU (p. 4)

– De ce a trebuit să se boteze Iisus?

– PR. PROF. UNIV. DR. STELIAN TOFANĂ(p. 5)

– Bio-securitate insulară – EUGEN-ADRIAN TRUȚA.....(p. 6)

– „Toată suflarea să laude pe Domnul” (Ps. 150, 1). Relevanța doxologică a Imnografiei ortodoxe și importanța misionară a cântăreților de strană în viața Bisericii (II)

– PR. PROF. UNIV. DR. VASILE STANCIU.....(p. 7)

ci și de femei. Dar când e vorba de stat în fruntea Bisericii, când e vorba de încredințat purtarea de grijă a atâtor suflete, toți să se dea la o parte în fața unei slujbe atât de înalte⁵.

Cei trei mari ierarhi sunt patronii învățământului teologic, dar, în același timp, sunt și ocrotitorii multor sfinte biserici. Nu se poate să nu fii impresionat și artistic de arhitectura bisericii „Sfinții Trei Ierarhi” din Iași și de frumusețea altor biserici din spațiul românesc, care-i au ca patroni.

Îl rugăm pe Dumnezeu ca, prin rugăciunile lor, nouă și teologilor noștri să ne lumineze mintea, să ne încălzească inima și să ne întărească voința ca să facem o misiune potrivită vremurilor de astăzi.

⁵ Sf. Ioan Gură de Aur, *Despre preoție*, E.I.B.M.B.O.R., București, 1987, p. 43.

In memoriam prof. dr. Nicolae Miu (1942-2024)

Pr. dr. Corneal Coprean

Noi, 4 ianuarie 2024, prof. dr. Nicolae Miu, fiu al Bisericii noastre, medic dedicat – pediatru cunoscut la nivel național și internațional, profesor universitar de vocație și intelectual credincios –, misionar laic devotat Bisericii Ortodoxe, al cărui crez profesional îl rezumă propriile cuvinte: „Fără încredere în Cel de Sus, tot ce faci... nu e suficient”, a trecut la cele veșnice.

Slujtor la altarul iubirii, dr. Nicolae Miu a murit precum a trăit, tainic. A fost un Om al științei și Om al credinței, care a știut să conjuge la toate modurile și timpurile știința cu credința. A avut convingerea că medicul credincios nu lucrează singur, ci e asistat de către Dumnezeu, Marele Medic, Doctorul sufletelor și al trupurilor.

Știința a dobândit-o printr-o pregătire asiduă, iar credința a moștenit-o în *luc* de la părinți. Ținea la credința și legea strămoșească ca făcând parte din testamentul părinților și trăia profund credința, sfântă moștenire părintească. Întărirea în credință s-a produs și datorită întâlnirii directe cu oameni ai credinței și ai rugăciunii, precum vrednicul de pomenire

Preasfințitul Părinte Vasile Someșanul, ierarhii Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, părintele Ioan Cojan, starețul Mănăstirii „Sfântul Ioan Botezătorul” din Alba Iulia, duhovnicul său de o viață, sau alți părinți înduhovniciți.

Toată viața a fost frământată de întrebarea: De ce suferă copiii?, iar explicația i-a fost dată nu de știință, ci de credință, „ca să se vadă lucrarea lui Dumnezeu”. De aceea crezul său profesional se identifica cu crezul doctorului Paulescu, care și îndemna studenții: „Îngrijește pe bolnav nu ca pe un om, nu ca pe un frate ce suferă, ci ca pe însuși Dumnezeu”.

Dr. Nicolae Miu a fost Mângâietorul copiilor, empatică cu cei mici suferinzi, dar și cu părinții lor, și se ruga pentru ei. Manifesta credința și cultural, dar și cultural, aplicându-o. Model de noblețe intelectuală și sufletească, bonom, a salvat viețile multor copii, azi adulți care depun mărturie vie de recunoștință.

Scurtă biografie

Prof. dr. Nicolae Miu s-a născut în ziua de 23 octombrie 1942 în localitatea Turda, județul Cluj, într-o familie de oameni credincioși, de la mama Elena, educatoare, moștenind dragostea pentru copii, iar de la tatăl Nicolae, ofițer plecat pe front, a moștenit blândețea și bunătatea. Până la vârsta de șapte ani a fost crescut de mama Elena și mătușa Lucreția, ambele educatoare, în lipsa tatălui Nicolae luat prizonier în timpul războiului până în 1949. Mama va avea un rol important în alegerea pediatriei, ea fiind cea care și-a dat seama că are o anumită sensibilitate care se potrivește profesiei de pediatru. De la vârsta de opt ani a început iubirea pentru muzică, fiind prezent în sala Operei clujene, trăind toate spectacolele marilor soliști români, în special a sopranei Lya Hubic.

Nicolae Miu a urmat cursurile Liceului „Emil Racoviță”, promoția 1960, unde, după cum își amintește medicul, a beneficiat de o instruire excepțională din partea unor profesori extrem de dăruți, cărora le-a purtat o amintire vie. După

terminarea liceului, tânărul absolvent își dorea să devină cântăreț de operă, dar numărul redus al locurilor la Conservator l-a făcut să se prezinte și la examenul de admitere la Medicină, unde a fost declarat admis. Și în facultate, la fel ca în liceu, Nicolae Miu a beneficiat de profesori deosebiți, de care și-a amintit toată viața cu multă recunoștință, terminând în 1966 Medicina cu diplomă de merit. Fire empatică, a înțeles încă din timpul studiilor necesitatea apropierei de pacient, a înțelegerii tuturor problemelor pe care le are acesta și a început să participe la suferința lui, în încercarea de a-l ajuta. O contribuție importantă la formarea lui ca renumit medic pediatru a avut prof. dr. Octavia Mărgineanu.

Cel care putea deveni un mare solist a rămas întreaga viață un apropiat al operei, căreia i-a dedicat un volum intitulat „Amintiri din sala Operei clujene”, și a fost întotdeauna un susținător și un promotor al artei muzicale și mai ales al operei. Om de vastă și subtilă cultură, a participat la numeroase ediții ale Galelor „Medicină, Artă și Cultură”, organizate de către Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, în parteneriat cu Academia Română Filiala Cluj-Napoca și cu alte instituții de cultură clujene.

În timpul facultății la Cluj, Nicolae Miu a cunoscut-o pe Aurora, studentă la Medicină, cea care din anul 1966 i-a devenit soție. Dumnezeu le-a binecuvântat căsnicia cu nașterea celor doi copii: Bogdănel Ioan și Daniela Aurora. În plan familial, bucuria a fost dublată când, după căsătoria fiicei Daniela cu dr. Dan Eniu, au venit pe lume nepoții Vlad, Mihai și Mira. Și-a iubit foarte mult familia: părinții, soția și copiii, de care a fost foarte apropiat și devotat, rămânând întreaga viață cu inima la pulsul propriei familii.

Activitatea medicală a început-o la Ponor, după care a continuat-o la clinica Pediatrie II, unde a urcat toate treptele, de la poziția de asistent stagiari până la cea de șef de clinică. La Pediatrie II, pe măsură ce anii au trecut, profesorul Nicolae Miu și-a dat seama că forța unei clinici stă în unitatea colectivului. Și, pentru că omul sfințește locul, în urma profesorului dr. Nicolae Miu, a rămas nu doar o echipă de o mare valoare profesională, ci și o nouă clădire.

Întreaga carieră a profesorului dr. Nicolae Miu, specialist în pediatrie, gastroenterologie pediatrică, hepatologie, diabet și boli de nutriție, a însemnat o împletire armonioasă între asistența bolnavilor de vârstă mică cu activitatea de cadru didactic, având pe lângă foarte mulți studenți și peste 50 de doctoranzi în medicină. Avea darul de a descoperi discipoli talentați, strălucitori, pe care îi iubea și îi canaliza pe drumul cel mai potrivit, azi medici consacrați și profesioniști.

După 1989, prof. dr. Nicolae Miu a devenit prodecan al Facultății de Medicină (1990-1992), apoi prorector didactic al Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” (1992-1996), iar între anii 2000-2008, decanul Facultății de Medicină, unde a încercat să aducă un echilibru și să ridice la suprafață valori. De asemenea, în perioada 1997-2001 a fost președinte al Colegiului Medicilor Cluj, iar pentru câțiva ani a fost vicepreședintele Conferinței Internaționale a Decanilor de Medicină Francofoni.

Viața i-a oferit multe satisfacții profesionale, astfel între 1974-1975 a fost bursier al guvernului francez și a lucrat la „L'Hôpital des Enfants-Malades” din Paris, urmând ulterior foarte multe schimburi de experiență în străinătate. A primit *Ordinul de Merit în grad de Cavaler* pentru activitatea sa chiar de la președintele Franței și *Ordinul Meritul Sanitar în grad de Mare Ofițer* de la președintele României. A scris tratate în premieră pentru România, cum este cel de medicină al adolescentului și a creat două societăți științifice foarte apreciate: „Societatea Română de Gastroenterologie, Hepatologie și Nutriție Pediatrică” și „Societatea Română de Pediatrie Socială”. De asemenea, a înființat „Clinica de Nefrologie, Dializă și Toxicologie Pediatrică”, împreună cu dr. Aurel Bizo.

În anul 2009, viața i-a fost schimbată prin îmbolnăvirea soției Aurora, pe care a pierdut-o după doi ani, îngrijind-o până în ultima clipă cu devotament. Și-a regăsit în următorii ani echilibrul alături de copiii, nepoții și prietenii lui, bucurându-se de muzică în continuare și de cabinetul la care a consultat până în ultima clipă a vieții copii din toată țara, dar și din străinătate. Și-a împlinit visul de muzician atunci când nepotul Vlad a absolvit conservatorul, dar și medicina, iar Mihai ingineria de sunet.

În ultimii ani, când a început să aibă probleme de sănătate, a fost îngrijit cu dragoste și cu devotament de către copiii și ginerele lui, până în clipa în care a trecut la cele veșnice, devenind astfel medicul copiilor din ceruri.

Aceasta este o parte din marea lecție pe care prof. dr. Nicolae Miu a oferit-o o viață întreagă și continuă să o ofere, o lecție a slujirii lui Dumnezeu și a semenilor, o lecție de bunătate, blândețe și simplitate. Ne va fi dor tuturor celor ce l-am cunoscut în această viață, nu numai copiilor ce l-au îndrăgit și părinților ce l-au prețuit. Zâmbetul gingaș, vocea caldă, albastrul infinit al ochilor, oratoria spontană și chipul blând ne vor rămâne întipărite în suflet pentru întreaga viață.

Slujba de priveghi a fost săvârșită sâmbătă seara, 6 ianuarie 2024, în Capela nouă a Cimitirului Mănăstur, de un sobor de preoți în frunte cu arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul Mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, care a rostit și un cuvânt de evocare a prof. dr. Nicolae Miu.

Duminică, 7 ianuarie 2024, între orele 11⁰⁰ – 13⁰⁰, sicriul cu trupul neînsuflețit al prof. dr. Nicolae Miu, personalitate emblematică a învățământului universitar și a medicinei românești și reprezentant de seamă al școlii medicale clujene, a fost depus în foaierul Casei Universitarilor. După slujba de pomenire, protos. Ioan Cojan, în calitate de duhovnic al celui pomenit, a rostit un cuvânt de mângâiere despre persoana celui ce i-a fost ucenic. Un ultim omagiu i-au adus oameni de cultură și profesori universitari: prof. dr. Anca Buzoianu, rector al Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, prof. dr. Șoimița Mihaela Suciu, decan al Facultății de Medicină din Cluj-Napoca, prof. dr. Marius Traian Bojiță, coleg de generație, prieten și fost rector al Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, prof. dr. Tudor Pop, șeful Clinicii Pediatrie II Cluj-Napoca, și prof. dr. Cosmin Puia, președinte al Colegiului Medicilor Cluj. Mesajele emoționante, de mare căldură, transmise cu această ocazie au evidențiat activitatea didactică, cercetarea științifică și performanța medicală a prof. dr. Nicolae Miu, dar mai ales cea de mentor pentru ucenicii săi, schițând portretul celui ce și-a pus întreaga viață în slujba medicinei, a binelui și a semenilor.

Slujba Înarmorământării a fost săvârșită de către Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, în Capela nouă a Cimitirului Mănăstur, duminică, 7 ianuarie 2024, în prezența multor sute de credincioși, membri ai familiei, colegi medici, profesori, oameni de cultură, discipoli, părinți și copii. În cuvântul de mângâiere adresat familiei îndoliată și tuturor celor prezenți, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a subliniat misiunea medicului creștin în societate și în Biserică, iar o scurtă biografie și un cuvânt de rămas-bun au fost citite de către semnatarul acestor rânduri, în calitate de paroh al Parohiei „Nașterea Domnului” din Cluj-Napoca al cărei credincios a fost prof. dr. Nicolae Miu.

Hristos Domnul, Cel înviat din morți, să-i facă parte de odihnă întru Împărăția Sa!

Anunțuri și Comunicate

LISTA PAROHIILOR VACANTE – IANUARIE 2024

dec. 23, 2023

Posturi clericale categoria *numire*:

1. Preot paroh la Parohia Soporu de Câmpie, Protopopiatul Turda, 900 suflete, categoria a II-a.
2. Preot paroh la Parohia Măgoaja, Protopopiatul Dej, 280 suflete, categoria a III-a.
3. Preot paroh la Parohia Chețiu, filia Bozieș, Protopopiatul Beclean, 550 suflete, categoria a II-a.

- Pentru categoria *numire* se pot înscrie la interviu preoții cu vechime de cinci ani, precum și tinerii licențiați în teologie care au susținut examenul de capacitate. Interviuul va consta în susținerea a trei probe orale: predică, cateheză și liturgică.

- Dosarele candidaților vor fi depuse până în data de **26 ianuarie 2024**, la biroul consilierului administrativ bisericesc.

† **BENEDICT Bistrițeanul**

*Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Vadului, Feleacului și Clujului*

LITURGHIE ȘI CULTURĂ
Perspective la timpul prezent
*Volum omagial dedicat
Înaltpreasfințitului Părinte
Mitropolit Andrei, la împlinirea a
75 de ani*

Litlul acestei lucrări ne indică un raport, fără să îl lămurim, între „liturghie”, în înțelesul său etimologic de împreună-lucrare, cu suprapunere specifică peste ceea ce în seamnă centrul și viața Bisericii însăși - adunarea euharistică, și „cultură”, și în acest caz într-o semnificație largită, oferind un spațiu generos de înțelegere. Singurul criteriu stabilit este cel pe care îl presupune această asociere, înțelegând cele două realități de-a lungul unui raport reciproc, argumentând o delimitare necesară unei atât de vaste zone.

Există două posibile abordări, cu caracter general, aproape unilaterale, pornind dinspre unul sau altul dintre cei doi parteneri ai raportului propus, care fac aproape imposibil orice dialog. Pe de-o parte este premisa legăturii dintre cult și cultură care proclamă prioritatea practicii religioase și, în consecință, nevoia unei recunoașteri/recunoștințe în termenii evlaviei dinspre cultură către cea dintâi. Această primă variantă evocă epocile în care elementul transcendent și raportarea la zona religioasă erau prezente și recunoscute ca atare la nivel de viziune și metodologie de lucru în spațiul vieții sociale. Cu referire la formarea Europei Christiana o astfel de înțelegere se poate argumenta cu ușurință. Cea de-a doua abordare își găsește punctul de plecare dinspre cultură înspre spațiul religios, în încercarea celei dintâi de a-și asigura o zonă de exprimare străină de orice element religios, într-un gest radical și aproape disperat de autonomie și independență. Oricare dintre cele două poziționări împiedică dialogul Biserică-cultură încă din fazele inițiale.

Perspectiva asumată în acest volum colectiv este una generoasă, dorind să ofere un spațiu extins ipotezelor de diferite nuanțe, argumentate individual și specific în funcție de autor, de zona de exprimare și de tematica propusă. Acest lucru, aparent, ne-ar putea conduce la ideea unei lipse de coerență între texte în succesiunea acestora în volum, a unei dificultăți de lectură sau la imposibilitatea dobândirii unei înțelegeri panoramice, cu valoare de sinteză, dar și a creionării unei viziuni unitare, prospective, vizavi de înfățișarea la zi a acestui raport. Ceea ce unește textele și le dă coerență, dincolo de tematica evidentă, este contactul obiectiv și personal al autorilor cu viața Bisericii. Oricare ar fi domeniul pe care îl reprezintă, zona comună de exprimare este punctul de întâlnire cu arealul eclezial și relația pe care aceștia o stabilesc cu acest spațiu. În contextul dat, se depășesc limitele raportului „Biserica și intelectualii”/ „Biserica și cultura” și se rezolvă în interiorul paradigmei intelectualii alături Bisericii, pentru Biserică și, mai ales, în Biserică. Această plasare nu contrazice dorința de autonomie exprimată de cultură și subdomeniile sale, ci doar arată posibilitatea unei întâlniri conjugate între cele două, ba chiar o potențare și o îmbogățire reciprocă. Așadar intelectualii față de Biserică nu se află neapărat într-un raport polemic sau disjunctiv, ci, mai ales, lucrativ și înnoitor dinspre înăuntru înspre în afară, uneori chiar însoțit de atitudini critice.

Aceasta este premisa care a stat la baza unui astfel de proiect editorial pe care mi l-am asumat cu câteva luni în urmă. Orașul Cluj are un format academic, prin excelență, și pentru orice încercare de prezentare, indiferent de perspectiva aleasă, este necesar să se țină cont de această înfățișare.

În contemporaneitate, mereu ne confruntăm cu o perspectivă relativ pesimistă, potrivit căreia intelectualii stau de-o parte și

uneori chiar departe de cele ale Bisericii, cu diverse motivații. Socotesc, însă, că putem să corectăm sau să nuanțăm o astfel de viziune prin apelul la situații și întâlniri obișnuite din care observăm că spațiul eclezial este locuit consistent și constant de personalități culturale, care dau mărturie frumoasă despre o viață în Biserică, cu discreție, dar și cu disponibilitate la asumare publică. Orașul nostru poate fi surprinzător și din această perspectivă. În ultima perioadă, deschiderea acestora față de Biserică, dar și a slujitorilor Bisericii față de dânșii și zona pe care o reprezintă, este tot mai vizibilă, tot mai generoasă și tot mai efectivă. Acest volum dorește să argumenteze această perspectivă.

La o simplă invitație, intelectuali din eparhia noastră au oferit un răspuns afirmativ și imediat, iar, prin textele lor, au arătat felul în care dânșii se întâlnesc cu Biserica, ba chiar (con)lucrează, cu/în Biserică și că rolul pe care îl ocupă este unul semnificativ. Reacția acestor oameni de frunte ai societății locale, însă cu relevanță națională și internațională, a fost însoțită și de multă bucurie, dovedind că un asemenea gest din partea crainicilor Bisericii este așteptat și oportun. Atitudinea lor este vizibilă prin prisma gesturilor exterioare, dar și prin tonalitatea textelor trimise, cu conținut variat și într-o atmosferă de evlavie și recunoștință față de rolul pe care îl ocupă Biserica în formarea unei robusteți culturale individuale, dar, deopotrivă, colective, de-a lungul unei istorii îndelungate până la timpul prezent. Însă ceea ce încurajează și mai tare este perspectiva vizionară a acestora în favoarea unei perspective luminoase. Istoria este extrem de importantă, însă, dincolo de triumfalismul pe care îl poate presupune în dimensiunea sa retrospectivă, se împlinește și caută să reziste prin apelul la o arhitectură a viitorului în care să se regăsească, într-o continuitate a profilului său specific.

Acestui cadru general care a stat la baza proiectului nostru editorial se adaugă un al doilea, în ramă, cu caracter exact și personal. Este vorba de sărbătoarea aniversară a Părintelui Mitropolit Andrei, împlinirea a 75 de ani de viață. Chiriarh al eparhiei noastre, dar și „omul instituției”, se preocupă mereu de raportul „liturghie - cultură”, mai ales ținând cont de profilul academic al orașului Cluj-Napoca, dar și de înfățișarea întregii eparhii. Cu alte ocazii festive și aniversări s-au realizat volume encomiastice, apreciative, gesturi de recunoștință cu caracter personal pentru munca sa dovedită de-a lungul timpului. Acest volum se individualizează prin motivație, tematică, structură, dar și prin

scop, evitând orice suprapunere peste ceea ce există, și reclamă o arhitectură lăuntrică în consecință, solemnă, elegantă, în cadrele unei recunoașteri consistente, însă implicită mai mult decât explicită. Textele cuprinse în acest volum sunt daruri culturale oferite Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei, în mod special, și, deopotrivă, Bisericii al cărei reprezentant este. Autorii de texte, așa cum am arătat mai sus, sunt intelectuali, oameni de cultură clujeni și bistrițeni, așadar reprezentanți ai celor două județe care formează eparhia noastră. Lista a fost concentrată pe această geografie tocmai pentru a sugera câmpul de misiune al Înaltpreasfinției Sale și a indica cât mai realist întruparea preocupărilor sale în viața celor care i-au fost încredințați spre păstorire. Această alegere își dorește o circumscriere care să evite ispita împrăștierii sau aproximării prin apelul la mult și exagerat. Mai exact, îi vizează pe cei care se găsesc într-o proximitate față de Înaltpreasfinția Sa, nu doar geografică, ci relațională în spațiul cultural-bisericesc. Le sunt recunoscător tuturor acestora pentru disponibilitatea și bucuria cu care mi-au răspuns invitației făcute, încurajându-mă în acest demers pe care îl socotesc important. Dar le suntem recunoscători, mai ales, pentru rolul activ în eparhia noastră și pentru buna mărturie creștină pe care o dau în spațiul cultural.

În cele din urmă, nădăjduiesc ca acest proiect să îl bucure pe Părintele Mitropolit Andrei, să îl încurajeze în misiunea sa, să îi dea siguranța participării colective la proiectele derulate în eparhie și să îl întărească în conștiința că îi suntem alături, că îi dăm ascultarea cuvenită, indiferent de intemperii și vicisitudini, că îl susținem din locul și potrivit rolului pe care îl deținem, cu sinceritate, dar și cu realism și, mai ales, asumare, și că dragostea noastră se îndreaptă, la măsura la care ne aflăm, neîntrerupt către cel pe care îl socotim părintele nostru.

La acest moment important, în duh de rugăciune și cu recunoștință, Vă urăm, Înaltpreasfinția Voastră, *Întru mulți ani!*, cu oameni buni alături, cu lucrări duse până la capăt, cu intuiții vizionare și, mai ales, cu bucurii, purtătoare de multe împliniri duhovnicești.

Părintele Mitropolit Andrei, în mijlocul vârstnicilor, de Crăciun

Darius Echim

An apropierea Praznicului Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, sâmbătă, 23 decembrie 2023, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, i-a vizitat pe vârstnicii găzduiți în trei Centrele sociale din cadrul Arhiepiscopiei Clujului, de pe raza județului Bistrița-Năsăud. Cu acest prilej, ierarhul le-a adresat sfaturi și îndemnuri duhovnicești, i-a binecuvântat și le-a oferit daruri.

În fiecare an, în preajma marilor sărbători, Părintele Mitropolit Andrei efectuează vizite la mai multe centre de îngrijire din Arhiepiscopia Clujului, exprimându-și astfel grija și compasiunea pentru cei aflați în nevoie, precum și recunoștința pentru personalul care se ocupă de ei. Totodată, vizita pastorală se înscrie și în contextul proclamării anului 2023, de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, ca „An omagial al pastorației persoanelor vârstnice”.

Prima oprire din cadrul vizitei pastorale a fost la Centrul rezidențial pentru persoane cu nevoi speciale „Sfântul Filaret cel Milostiv” din Târlisua, deschis în anul 2016, unde sunt găzduiți 32 de vârstnici. Centrul oferă găzduire pe perioadă nedeterminată, asistență medicală și religioasă, consiliere psihologică, socializare și petrecere a timpului liber. La dispoziția beneficiarilor se află mereu un medic primar, specializat în medicină generală, iar când situația se impune aceștia sunt trimiși la medici specialiști. La Târlisua, ierarhul a fost întâmpinat de grupul folcloric „Glanetașul” din Agrieș, coordonat de prof. Floarea Pop, care i-a colindat pe vârstnici.

În continuare, Părintele Mitropolit Andrei, însoțit de arhidiaconul Claudiu Grama, consilierul eparhial pe probleme de misiune și protocol, s-a deplasat la Centrul rezidențial pentru vârstnici „Sfinții Zaharia și Elisabeta” din Maieru, care găzduiește în prezent un număr de 35 de bătrâni. Centrul funcționează din anul 2015, ca serviciu social în regim rezidențial pentru persoane vârstnice, asigurând găzduire pe o perioadă nedeterminată, servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive, servicii de îngrijire social-medicală, socializare și petrecerea timpului liber, servicii de recuperare și reabilitare, kinetoterapie, consiliere spirituală, consiliere psihologică, promovarea relațiilor sociale și altele. La data de 9 septembrie 2023, Mitropolitul Clujului a binecuvântat lucrările de extindere efectuate în ultimii doi ani la Centrul rezidențial pentru vârstnici și a sfințit troița ridicată în curtea așezământului. Cu sprijinul autorităților locale și județene, în anul 2021, au fost demarate lucrările de extindere a centrului cu încă 4 camere duble cu baie proprie.

Cel de-al treilea centru vizitat de Înaltpreasfinția Sa a fost Centrul rezidențial pentru vârstnici „Sfinții Ioachim și Ana” din localitatea Cușma, înființat în anul 2014. Acesta oferă servicii pentru 40 de persoane, începând de la nevoile elementare de ajutor în hrănire, deplasare, igienă, până la asistență medicală permanentă sau de specialitate, în funcție de cerere și necesități.

Daruri de Crăciun

Peste 1.700 de persoane (copii, vârstnici, bolnavi și oameni aflați în situații dificile) au primit daruri de Crăciun din partea Asociației Filantropia Ortodoxă – Filiala Bistrița-Năsăud, care a derulat și anul acesta campania umanitară „Îmbracă un copil orfan de Crăciun și sprijină pe cei nevoiași (Ediția a IV-a)”.

În prezent, Arhiepiscopia Clujului are 62 de proiecte și programe sociale, care acordă adăpost, hrană, îmbrăcăminte, medicamente, îngrijiri medicale și paliative, educație copiilor și tinerilor, alină suferințele celor bolnavi și dau speranță acolo unde nu mai este. În anul 2022, în scop filantropic, prin unitățile de cult, asociațiile și fundațiile eparhiale, a fost cheltuită suma totală de 24.782.563 lei, de care au beneficiat 17.523 de persoane, printre care se află și vârstnicii din cele trei centre.

Jurnal cu părintele mitropolit Bartolomeu Anania (decembrie 2000 - ianuarie 2001)

Dr. Nicoleta Pălimaru

11 decembrie 2000

Discuții cu IPS Bartolomeu:

1. despre pr. Dumitru Stăniloae și cartea Lidiei Stăniloae.

Mi-a relatat succint episodul de la Patriarhie, pe când împărțea cu pr. Stăniloae același birou.

2. despre literatură, pornind de la interviul din revista *Renașterea* (numărul pe decembrie) al IPS Bartolomeu, din care mi-am notat câteva idei:

„A face literatură este o treabă foarte complexă și foarte riscantă”.

„Golurile sufletești intervin atunci când te îndoiești de tine ca scriitor. Și este bine să fie așa”.

„Eu am cultivat nu numai în poezie, ci și în teatru o anumită ținută liturgică. Piesa mea, *Greul pământului*, se deschide printr-un ritual”.

„Nu este suficient sentimentul religios, trebuie neapărat să ai talent literar. Autorul autentic, care știe că talentul vine de la Dumnezeu, nu se poate să nu aibă sentiment religios”.

„Scriitorul este chemat să fie un profet”.

„Un scriitor nu trebuie să fie legat de perspectiva imediată a publicării, ci să scrie spre a-și menține exercițiul și a-l perfecționa”.

„Când scrii trebuie să adie peste tine aripa Duhului Sfânt”.

3. Despre piesa pe care Ion Cristofor mi-a publicat-o în rev. *Cetatea culturală*, „Darul pământului”.

Discuții cu pr. prof. Ioan Ică senior:

1. „*Patericul athonit* are două volume, iar *Matericonul* în greacă are șase volume. *Patericul românesc* e cam amalgamat. Pr. Ioanichie amestecă ierarhii cu pustnicii.

2. în Athos există două tendințe:

a. pietistă (m-rile Sf. Ana, Kavsohalivă). Tenta duhovnicească nu este evidentă.

b. contemplativă

Monahismul este foarte important în spiritualitate, teologie.

La noi trebuie mai multă viață contemplativă și mai puțină viață gospodărească în mănăstiri.

3. La Sf. Pavel nu este clară diferența între monahi și mireni, mai exact la Filipeni, unde spune că toți trebuie să ajungă la „măsura deplinătății lui Hristos”.

4. Rezerve exprimate cu privire la cartea apărută la editura Deisis, *Lumina de Paști de la Ierusalim*. Grecii sunt mai tainici în această privință a luminii care se coboară și nu urmăresc spectaculosul.

5. Despre pregătirea teologică a fiului său, pr. Ică junior.

Povestea cât a avut de luptat cu el în adolescență și tinerețe, pentru că se cufundase prea mult în studiul filosofic.

Într-o seară – spunea pr. Ică senior – mă trezesc cu un telefon de la filosoful Constantin Noica, să merg și să-l aduc acasă pe copil. Am crezut că-l voi pierde, dar Dumnezeu l-a ajutat să-i placă textele patristice. Îl traduceam din greacă pe Maxim Mărturisitorul și i-am dat și fiului meu să traducă. Erau câteva variante. Am avut noroc și cu soția mea care a făcut teologia.

6. despre traduceri mărturisesc că trebuie pregătire atât teologică, cât și lingvistică (limba română bine stăpânită, dar și limba din care traduci)

«Este cam rușinos ca laicii să facă traduceri pentru călugări. Unde sunt mănăstirile cu viață intelectuală, care să dea ele cultură?» se întreba pr. Ică”.

17 decembrie 2000

La catedrală a slujit și a predicat IPS Bartolomeu la pericopa evanghelică de la Luca („Pilda celor chemați la cină”)

Această parabolă are două planuri:

1. istoric;

2. eshatologic. Această pildă ni se adresează nouă, tuturor. Creștinul așteaptă liniștit sfârșitul. Parabola trebuie privită mai la adânc și nu superficial.

Seara, după Vecernie, IPS Bartolomeu a ținut un cuvânt despre colinde (a colindat corul catedralei, condus de pr. prof. Ioan Brie).

A vorbit despre latura liturgică a colindelor și despre cea dogmatică, referindu-se la colindele cu cetioara, care a fost înaintea

bradului în casa creștinilor, la florile de dalbă și de măr. Amintind de colindul cu nouă meri, IPS Bartolomeu a făcut interpretarea la botez, mirungere și cuminecătură.

Despre „Ierui Ier” a precizat că este o formă care aparține fenomenului rotacizării. În unele părți, în loc de aliluia se zicea aliruia și de aici „Ierui”.

Cu Maria-Elena Ganciu în redacție. O atmosferă tare bună. Ea are și deschidere duhovnicească și culturală.

Corectăm cărți. E foarte minuțioasă. Amândouă ne-am întocmit un îndreptar pentru corectură.

Acasă, am revăzut fișele celor două cărți apărute la ed. Deisis *Corespondența dintre Sfânta Olimpiada și Sf. Ioan Gură de Aur și Cuviosul Teolipt al Filadelfiei, sfaturi către împărăteasa Irina*. Mi-au plăcut enorm, ca și viața Sfintei Melania. Nevoia de duhovnic, de povățuitor, de ascultare făcută cu dragoste, ca pentru Hristos.

Sfântul Ioan Gură de Aur i se adresează Sfintei Olimpiada cu formula „Stăpâna mea” (p. 114) și îi scrie: „Acest leac doresc să-l aibă scrisorile mele: să-ți sădească în suflet multă bucurie” (p. 114). O îndeamnă să „pună măsură suferinței” (p. 115). Pagina 129, despre iubire este înălțătoare.

Cuvintele și sintagmele cuviosului Teolipt al Filadelfiei adreseate împărătesei Irina: „pacea gândurilor”, „amintiri mântuitoare”, „bucurie de nerăpîit”, „a rămâne în dispoziția răbdării până la sfârșit”, „bunătățile cele neamestecate din ceruri”, „încă umbli în primăvara pămîmirii celor bune”, „tu ai văzut deja veacul viitor și ai iubit fericirea de acolo”.

Este vremea colindelor și tot Clujul este în haină de sărbătoare.

20 Decembrie 2000

Am fost la IPS Bartolomeu. Am primit binecuvântare, cărți și un pachet, tot cu cărți, pentru părinți. Am discutat puțin despre teatru, traduceri și predicile sale. Am terminat corectura pe care IPS Bartolomeu mi-a dat-o la Pentateuh. Urmează să o facă și Maria Ganciu, apoi IPS Bartolomeu.

2001

6 ianuarie, Botezul Domnului

La catedrală a slujit astăzi IPS Bartolomeu iar după Sfânta Liturghie, la statuia lui Avram Iancu, s-a oficiat slujba de sfințire a apei. A fost o adevărată sărbătoare, rugăciunile, veșmintele Înaltpreasfințitului Bartolomeu. Predominau galbenul și movul, dar și veșmintele preoților erau deosebite). S-au citit trei paterii, apostolul și Sfânta Evanghelie care mărturiseau despre evenimentul Botezului Domnului Hristos. IPS Bartolomeu a citit rugăciunea către Sfânta Treime a Sfântului Sofronie al Ierusalimului, apoi cântarea întreită „Mare ești Doamne” și ritualul binecuvântării apei. Totul se petrece astăzi, în dimensiunea prezentului.

12 ianuarie 2001

În această seară IPS Serafim Joantă a susținut conferința intitulată „Ortodoxia în mileniul III”. A vorbit frumos, în duhovnicie despre diferitele aspecte ale vieții sociale și duhovnicești. A subliniat totodată necesitatea Sfintelor slujbe mai ales a Sfintei Liturghii, apostolului și a rugăciunii personale.

14 ianuarie 2001

Astăzi la catedrală a slujit și a predicat IPS Bartolomeu la Evanghelia după Sfântul Apostol Luca, a vindecării celor 10 leproși, cu accent pe recunoștință, de care noi oamenii uităm adesea. Am înregistrat predica.

15 ianuarie 2001

Ziua lui Mihai Eminescu. Lecturi din Ioana Em. Petrescu, din cartea profesorului meu din liceu, Mircea E. Bălan, *Metaforă, simbol, mit în poezia eminesciană* și, bineînțeles, *Imnul acatist* închinat lui Mihai Eminescu al părintelui Anania.

19 ianuarie 2001

Am terminat de corectat la Biblia diortosită de IPS Bartolomeu cartea Tobit care are pasaje superbe și Paralipomena 1 și 2. Poezia pe care o inserează IPS Bartolomeu este de o mare frumusețe. Rugăciunea lui tobit din capitolul 3 e pătrunzătoare, ca și poveștile sale către fiul său: „Drept ești Tu, Doamne, / toate lucrurile Tale sunt drepte / și toate căile Tale sunt milă și adevăr / Tu ești cel Ce judecă lumea. / Și acum, Doamne, / adu-ți aminte de mine / Vezi-mă și nu mă pedepsi pentru păcatele mele / nici pentru rățările

mele sau pentru acele ale părinților mei”. În capitolul 3: „În toate zilele vieții tale, fiul meu, adu-ți aminte de Domnul. Nu te învoi cu păcatul și nici cu încălcarea poruncilor Lui... Fă milostenie din bunurile tale, iar ochiul tău să nu fie invidios atunci când faci milostenie; nu-ți întoarce fața de la niciun sărac, iar fața lui Dumnezeu nu se va întoarce de la tine”.

Despre ochii lui Dumnezeu în 2 Paralipomena, capitolul 16: „Căci ochii Domnului văd oriunde, peste tot pământul, ca să-i întărească pe cei ce cu toată inima, deci pe de-a întregul, sunt cu fața spre El”.

21 ianuarie 2001

Astăzi la catedrală a slujit și a predicat IPS Bartolomeu la pericopa evanghelică a Sf. Ap. Luca, Zaheu Vameșul. Idei:

1. „Zaheu era foarte bogat, după cum ne spune Evanghelia. Auzind că trece Iisus prin Ierihon a fost curios să-L vadă. Fiind mic de statură, s-a urcat într-un sicomor, iar Iisus s-a oprit în fața lui: «Zahee, grăbește-te de coboară...». Iisus nu doar îl cunoștea, dar se și implica. Ucenicii s-au mirat că Iisus a intrat în casa unui păcătos, însă El a intrat acolo cu un scop: să vindece.

Zaheu își recunoaște păcatele. Acest act reparator a fost primit de Iisus și de cerul care s-a deschis. Observăm două elemente:

a. Zaheu a fost curios să îl vadă pe Iisus, pentru că El era cineva în ochii vameșului. Această curiozitate a fost importantă și este specifică tinereții. Fără curiozitate nu există progres. Există și o curiozitate asupra răului și îi îndemn pe tineri: «Însușiți-vă spiritul de discernământ!»

b. Îndrăzneala, cutezanța.

Zaheu vameșul s-a expus, s-a făcut de râsul copiilor. A trecut peste ridicol. Ținta lui a fost aceea de a-L vedea pe Iisus. Este o diferență între îndrăznire (se face cu bună cuviință) și îndrăzneală (poate fi necuviințioasă).

Există îndrăznire către Dumnezeu, către diavol și către tine însuși. Pe Dumnezeu îl descoperi prin cuvântul tău, în biserică, în icoană. Îndrăznirea către Dumnezeu este o poruncă divină: «Îndrăznește către Dumnezeu!»

Noi trebuie să îndrăznim către Dumnezeu, pentru că și diavolul îndrăznește către om. De aceea, avem crucea și aghiazma. Diavolul este îndrăzneț, dar și laș. El îi oferă omului ceva, se înfățișează cu o ofertă de ordin moral. «Fiți atenți la ceea ce vi se oferă!»

Ofertele diavolului sunt: bogăția, puterea. Puterea adevărată se câștigă prin eforturi îndelungate.

«Atenție la ofertele care vin fără acoperire!»

Îndrăznirea către tine însuși se referă la faptul că omul are două straturi: al conștientului și al subconștientului. Omul trebuie să facă apel la stratul subliminal. Se cere îndrăznirea față de ceea ce am acumulat rău în noi: «Să fii azi mai bun decât ai fost ieri», aceasta este îndrăznirea în bine!”

29 ianuarie 2001

Am fost la IPS Bartolomeu. Am discutat despre corecturile la Biblie. Mi-a făcut observații întemeiate.

Povestea că Mihail Sadoveanu s-a dus cu un text la o editură, text în care era scris Dumnezeu cu majusculă, iar corectorii au vrut să-l modifice, însă Sadoveanu a rămas hotărât că trebuie majusculat.

Concluzia IPS Bartolomeu a fost că orice scriitor, până la urmă, își face regulile sale gramaticale. Uneori este în dificultate când trebuie să lase în textul Sfintei Scripturi repetiții ca „aceea, acela”, dar rămâne fidel traducerilor.

I-am dus corecturile la cărțile: Ezdra, Neemia, Estera, Judecători, Rut, texte pline de note și într-o formulare aparte.

La plecare, IPS Bartolomeu mi-a dat revista *Missi* (în limba franceză) unde îi apare un interviu, iar eu trebuie să fac o scrisoare de mulțumire și să o trimit redacției.

De asemenea, mi-a arătat scrisoarea unui filolog din Timișoara, care se va ocupa de dramaturgia IPS Bartolomeu în vederea întocmirii unei antologii, cuprinsă în intervalul 1945-2000. Mi-a spus că îi va trimite lucrarea mea de licență (pentru bibliografie), iar dacă mai am și alte materiale să i le duc.

31 ianuarie 2001

Am fost la IPS Bartolomeu să-i duc materialele foto copiate de mine din bibliotecă despre dramaturgia sa. Pachetul era deja făcut, dar a introdus și ceea ce i-am adus. I-am arătat și volumul 5 din *Dramaturgia românească în interviuri*, unde Leonida Teodorescu mărturisește că-i plac piesele lui Valeriu Anania.

IPS Bartolomeu a precizat că erau prieteni apropiați, dar că el a murit de tânăr din cauza băuturii. Și el are piese de teatru religioase.

Mi-a împrumutat cartea lui Mircea Ghițulescu, *Istoria dramaturgiei române contemporane*, ed. Albatros, Buc. 2000, în care figurează și teatrul lui V. Anania, sub titlul „Religie și antropologie la Valeriu Anania”.

De ce a trebuit să se boteze Iisus?

Pr. prof. univ. dr. Stelian Tofană

Locul și timpul Botezului

Elatarea Evangheliștilor cu privire la circumstanțele Botezului lui Iisus, în special în ceea ce privește timpul și spațiul, este destul de neclară. Spre exemplu, Evanghelistul Matei spune doar atât: „*Atunci (Tóτε) a venit Iisus din Galileea la Iordan, către Ioan, ca să fie botezat de către acesta*” (Mt. 3, 13).

În armonie cu contextul precedent (Mt. 3, 1-12) și cu ceea ce reprezintă, probabil, interpretarea corectă a lui Luca 3, 21, cuvântul „atunci” (Tóτε) înseamnă timpul deplinei activități a Înaintemergătorului Domnului, Sfântul Ioan Botezătorul. Așadar, cândva, în acest interval de timp, apare și Iisus din Galileea, la Iordan, pentru a fi botezat de către Ioan.

Evanghelistul Marcu este ceva mai explicit în indicarea locului de unde venea Iisus, spunând că a venit din „Nazaretul Galileii”: „*Și în zilele acelea, Iisus a venit din Nazaretul Galileii și S-a botezat în Iordan de către Ioan*” (Mc. 1, 9).

Evanghelistul Ioan adaugă și faptul că Înaintemergătorul Domnului boteza, în acea vreme, „în Betabara, dincolo de Iordan” (1, 28), probabil, undeva, mai spre Nord, nu foarte aproape de Marea Moartă.

Refuzul lui Ioan Botezătorul – o mărturisire?

Ceea ce este important de remarcat, în descrierea întâlnirii dintre Iisus și Ioan pe malul Iordanului, este reacția Botezătorului la vederea lui Iisus, manifestată, într-o primă fază, printr-un refuz de a-L boteza. Numai Evanghelistul Matei redă acest aspect al confruntării: „*Ioan însă îl oprea, zicând: Eu am trebuință să fiu botezat de Tine, și Tu vii la mine?*” (Mt. 3, 14). Sfântul Ioan va fi fost chiar speriat de această întâlnire și de cererea lui Iisus. Fiul lui Dumnezeu să vină și să fie botezat de către el?! Scopul botezului său era pocăința de păcate. De ce păcate trebuia Iisus să se pocăiască? El nu a păcătuit niciodată (2 Cor. 5, 21; Evr. 4, 15; 7, 26; 1 In. 3, 5). Așadar, nu putea primi botezul lui Ioan.

Reacția Înaintemergătorului Domnului naște, desigur, unele întrebări: Să fi avut el, în acel moment, o revelație și să-L fi recunoscut pe Iisus ca fiind Mesia? Sau s-a petrecut ceva, cu totul minunat, precum odinioară în pânțelele mamei sale Elisabeta când, „*auzind Elisabeta salutarea Mariei, pruncul (Ioan) a săltat de bucurie în pânțelele ei...*” (Lc. 1, 41). Nu știm, și poate nu vom ști niciodată. Dar, credem că se va fi întâmplat și una și alta.

Un lucru pare a fi clar, și anume faptul că Ioan Botezătorul nu-L cunoștea pe Iisus atunci când Acesta S-a înfățișat în fața lui la Iordan, pentru a fi botezat de către el. De aceea, astfel de întrebări sunt firești mai ales pentru un cercetător biblic.

În acest sens, autorul Evangheliei a IV-a este explicit, consemnând chiar mărturia Înaintemergătorului Domnului: „*Și eu nu-L știam pe El, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: Peste care vei vedea Duhul coborându-se și rămânând peste El, Acela este Cel ce botează cu Duh Sfânt*” (In. 1, 33).

Pe de altă parte, însă, din cuvintele Sfântului Ioan Botezătorul, adresate în acel moment lui Iisus, reiese, cât se poate de evident, recunoașterea expresă a Acestuia, ca fiind Mesia: „*Eu am trebuință să fiu botezat de Tine*” (Mt. 3, 14). Expresia este prima și ultima afirmație făcută de Ioan Botezătorul în fața lui Iisus despre necesitatea Botezului creștin, ca o condiție pentru a deveni cineva membru al împărăției cerurilor.¹

Așadar, Evangheliștii nu se contrazic, ci se completează reciproc, consemnând uimirea și contemplarea unică a Persoanei lui Iisus, de către cel ce avea să-L boteze în râul Iordan ca pe oricare dintre cei ce veneau la el, și care se pocăiau de păcatele lor, primind, apoi, botezul ca o pecetluire a gestului lor.

Paradoxul unei întrebări: De ce a trebuit să se boteze Iisus?

La atitudinea lui Ioan de a-L opri să fie botezat, Iisus răspunde: „*Lasă acum, că așa se cuvine să plinim toată dreptatea (πληρώσαι πάσαν δικαιοσύνην)*” (Mt. 3, 15).

Răspunsul enigmatic al lui Iisus marchează trei adevăruri soteriologice, care caracterizează tot cadrul teologic al semnificației Botezului Său:

a - *actul Botezului intra în iconomia mântuirii*

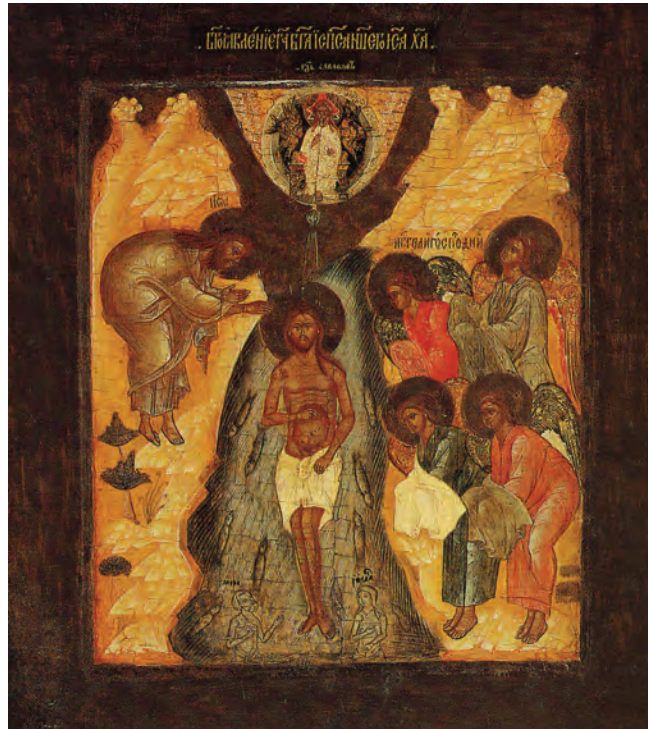
b - *nevoia restabilirii raporturilor normale dintre creatură și Creator, care se realizează numai în împărăția harului, inaugurată de Botezul creștin.*

c - *nu era drept ca satana să triumfe asupra creaturii, fapt care ar fi însemnat un act de injustiție din partea lui Dumnezeu, neoferindu-i omului posibilitatea să se îndrepteze, după cădere, când forțele sale proprii nu-i mai erau suficiente. Botezul creștin, inaugurat prin Botezul lui Iisus, deschide omului, prin ștergerea păcatelor sale, în apa înnoirii, calea și posibilitatea împăcării lui cu Dumnezeu.²*

Și acum, să vedem, în câteva cuvinte, ce înseamnă toate aceste afirmații:

Expresia δικαιοσύνη = „dreptate”, exprimă fidelitatea nouă și radicală a voinței lui Dumnezeu, vizavi de creatura Sa, omul, și care dreptate trebuie să se împlinească (cf. Mt. 5, 6; 10, 20; 6, 1.33; 21, 32), fiindu-i, astfel, oferit omului un mijloc mai presus de el în vederea îndreptării și înnoirii sale.³ În aceasta a constat dreptatea lui Dumnezeu.

Oricum, la întrebarea de ce S-a botezat Iisus cu botezul lui Ioan, care era un botez al pocăinței, spre iertarea păcatelor, de vreme ce El n-a avut păcat nu este foarte ușor să i se dea un răspuns. Totuși, un răspuns poate fi găsit: Este adevărat că Iisus nu a avut păcate personale, dar El a fost împovărat cu păcatele noastre. În firea Lui umană, toți oamenii au fost prinși și recapitulați, cu toate păcatele și slăbiciunile unei firi afectate de păcatul original și de urmările lui. Un text al profeției lui Isaia exprimă, cât se poate de clar, acest adevăr: „*Toți umblam rătăciți ca niște oi, fiecare pe calea noastră, dar Domnul a făcut să cadă asupra Lui fărâdelegile noastre ale tuturor*” (Is. 53, 6). În

Botezul Domnului, icoană pe lemn (29,5 x 25,7 cm) rusească din secolele XVI-XVII.

același sens se exprimă și Apostolul Pavel: „*Căci pe El, Care n-a cunoscut păcatul, L-a făcut pentru noi păcat, ca să dobândim întru El, dreptatea lui Dumnezeu*” (2 Cor. 5, 21). Așadar, Iisus arată prin botezarea Sa că prin acest act de pocăință, făcut pentru oameni, împovărat cu păcatele lor, avea să înceapă de fapt activitatea de mântuire a acestora, pentru că El Însuși, fiind fără de păcat, nu a avut nevoie de mântuire.⁴

Pe de altă parte, nu trebuie trecut cu vederea nici faptul că, prin botezul Său (In. 1, 29), Iisus a validat botezul lui Ioan, care, fără acest gest al lui Iisus, ar fi rămas lipsit de semnificație. Așadar, Botezul lui Iisus a confirmat validitatea botezului Înaintemergătorului Său, dând, în același timp, pentru oameneii acelei vremi, mai multă semnificație autorității persoanei și activității sale, care, prin începutul misiunii publice a lui Iisus, aveau să-și încheie pentru totdeauna menirea. Iată, de ce a trebuit să vină Iisus și să fie botezat de către Ioan!

Vocea Cerului deschis

În momentul imediat următor Botezului lui Iisus, după ce Acesta a ieșit din apă, Evangheliștii sinoptici consemnează, fiecare cu nuanța sa, faptul că „*cerurile s-au deschis și Ioan a văzut Duhul lui Dumnezeu pogorându-se ca un porumbel și venind peste*

Iisus. Și, iată, glas din ceruri grăind: Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care am binevoit!” (Mt. 3, 16-17; Mc. 1, 10-11; Lc. 3, 22).

Este adevărat că Cel a cărui voce s-a auzit, din cer, nu este identificat. Dar cuvintele glasului auzit, care fac referire la Fiul, „*Acesta este Fiul Meu Cel iubit...*” indică, firește, pe Tatăl. Fiul se boteza, iar Duhul Sfânt era prezent și el, sub chipul unui porumbel, potrivit mărturiei Evangheliștilor.

Motivul pentru care Dumnezeu a ales înfățișarea unui porumbel, pentru a marca prezența Duhului Sfânt în actul Botezului lui Iisus, nu este foarte clar. Desigur, numai ochilor fizici ai lui Ioan, Duhul Sfânt a apărut în această formă. În realitate, însă, înfățișarea sa depășea cu mult puterea de percepere a omului. Exegeții și Părinții Bisericii au încercat să explice respectiva imagine făcând referire la blândețea, nevinovăția și gingășia unui porumbel, proprietăți care caracterizează modurile de manifestare ale Duhului Sfânt în istoria vieții Bisericii creștine.⁵

Dar, dincolo de forma de manifestare a Duhului lui Dumnezeu, rațiunea prezenței Sale la Botezul lui Iisus însemna și întărirea naturii umane a lui Hristos, întrucât, ca om, firea Sa umană avea nevoie, totuși, de asistența și ajutorul Duhului Sfânt (comp. Mt. 26, 36-46; Mc. 14, 36; Evr. 5, 8).

Cât privește imaginea „*cerului deschis*”, Sfinții Părinți au văzut în ea *unirea, din nou, a cerului cu pământul*, inaugurată la Botezul Mântuitorului și desăvârșită în jertfa Sa mântuitoare, în care a spălat păcatele tuturor oamenilor. Prezența lui Iisus la Iordan, încărcat în firea Sa umană cu păcatele întregii omeniri, a simbolizat și actul Crucii, în care s-a realizat răscumpărarea deplină a tuturor. Iar, în imaginea *coborârii Duhului sub chipul unui porumbel*, Părinții Bisericii au contemplat *începutul unei noi creații a lumii*, inaugurată acum, la Botez, și care, din acea clipă, va fi tot mai plină de Duhul lui Dumnezeu. Reflecția își are baza în Vechiul Testament, unde, în cartea Geneza (1, 2), este consemnat faptul că Duhul Sfânt Se purta pe deasupra apelor unui început de creație. În Noul Testament, Duhul Sfânt Se pogoară acum, la fel, ca un simbol al unui nou început de creație, cel al împărăției mesianice a harului.⁶ Așadar, la Botezul Domnului întreaga Sfântă Treime este prezentă în deplinătatea descoperirii Persoanelor Sale.

Cât privește explicarea rațiunii prezenței Sfintei Treimi, la Botezul lui Iisus, răspunsurile ar putea fi, în general, sintetizate astfel:

a - *pentru a-i arăta lui Ioan că rolul său, de Înaintemergător, s-a încheiat.*

b - *pentru a-i dovedi lui Ioan că Iisus este cu adevărat Mesia, Cel așteptat* (cf. In. 1, 33). Cerurile trebuie să se deschidă pentru ca, pe de o parte, Iisus însuși să audă vocea, așa cum relatează Marcu (1, 11) și Luca (3, 22): „*Tu ești Fiul Meu preaiubit*”, iar, pe de altă parte, și pentru ca Ioan Botezătorul însuși să o poată auzi („*Acesta este...*”), ajutându-l, ca astfel, să poată mai bine oferi mărturie despre cele ce el vedea și auzea acum (cf. In. 1, 33-34).

c - *pentru ca Fiul să fie arătat în lume ca Dumnezeu adevărat, văzut în trup, atât de către Tatăl, cât și de către Ioan. Se dădea, astfel, mărturie întregii lumi nu numai despre faptul că Cel ce începea acum lucrarea Sa de mântuire este Unul din Treime, ci și că Tatăl și Duhul Sfânt vor fi mereu împreună cu Hristos, ca Fiul al Tatălui, în activitatea Sa mesianică, pe care El tocmai o inaugura la Botez. Pe de altă parte, Ioan, cu popularitatea sa, îi acreditează lui Iisus, prin Botezul administrat, dumnezeirea, misiunea și mesianitatea Sa.*

În ceea ce privește sensul expresiei ἐν ᾧ εὐδόκησα = *întru care am binevoit* (Mt. 3, 17), subiect de analiză pentru exegeți, răspunsul acestora se rezumă la două explicații generale:

a - *am binevoit* = dintru început planul de mântuire;

b - *bine am voit* = binele omenirii prin mântuirea sa.

Dar, unele ediții critice ale Noului Testament traduc expresia ἐν ᾧ εὐδόκησα cu cuvintele „*în care îmi găsesc plăcerea*”.⁷ Este adevărat că, în refugiul liniștit al infinitului, Fiul a fost, și este, izvorul încântării inepuizabile a Tatălui. Dar, reafirmarea de către Fiul, prin intermediul Botezului, a scopului Întrupării Sale, mântuirea omului și reîmpăcarea acestuia cu Dumnezeu, ca urmare a jertfei izbăvitoare de pe Cruce, traducerea care are în componența sa ideea de mântuire, ca binele veșnic dorit de Dumnezeu creaturii Sale, omul, pare mult mai îndreptățită.

Botezul lui Iisus confirmă astfel intenția veșnică a lui Dumnezeu de realizare a mântuirii omului și care nu înseamnă altceva decât binele său suprem.

² Sf. IOAN GURĂ DE AUR, *Omiliile la Matei*, Col. PSB, Vol. 23, București, 1994, p. 146.

³ Amănunte despre sensul expresiei „...să plinim toată dreptatea”, a se vedea OTTO EISSFELDT, „πληρώσαι πάσαν δικαιοσύνην” în Matthäus 3,15”, în ZNW 61, 1970, pp. 209-213; *La Bible* (Traduction Oecumenique de la Bible), Paris, 1988, p. 2311, nota x.

⁴ Cf. Dumitru STĂNILOAE, *Chipul evanghelic al lui Iisus Hristos*, Sibiu, 1991, p. 24.

⁵ Sf. IOAN GURĂ DE AUR, *Omiliile la Matei*, pp. 148-150; *La Bible*, (TOB), Paris, 1988, p. 2311, nota z.

⁶ Cf. Stelian TOFANĂ, *Introducere în Studiul Noului Testament* (vol. 2). *Evanghelia după Matei și Marcu. Documentul Quelle*, Ed. „Presă Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002, p. 167.

⁷ Vezi *Comentariu al Noului Testament* (John F. WALVOORD & Roy B. ZUCK eds.), Edit. „Multimedia”, Arad, 2005, p. 25.

¹ Vezi Stelian TOFANĂ, „Botezul lui Iisus. O perspectivă mateiană asupra evenimentului (Mt. 3,13-17)”, în rev. *Renașterea*, nr. 1, Cluj-Napoca, 2008, p. 4.

Bio-securitate insulară

Eugen-Adrian Truța

Le insula fericii fabricate, omul digitalizat are luate toate măsurile de securitate pentru întreținerea vieții în standardele optime.

Întâi de toate, teritoriul rezervat este clar delimitat și, totuși, suficient de întins pentru ca spațialitatea lui să-ți lase impresia de aventură fără sfârșit. Pe acest teren complet sterilizat, natura nu prezintă niciun virus sau boală incurabilă, orice zgârietură minoră vindecându-se rapid și fără urme.

De asemenea, nu există operații chirurgicale întrucât nicio patologie nu avansează până la stadiul tumoral. De altfel, tratamentul medicamentos este combinația ideală între alopatic și homeopatic și nu pot exista evoluții majore în cazul oricărui agenți patogeni care interferează cu corpul uman. Până și stomatologia a devenit o știință a fluidelor care împiedică apariția cariilor, curăță, înalbește și fortifică. Orice extracție este comparabilă unui biscuit rupt, iar implantologia e un fel de puzzle bio-tehnologic a cărei compatibilitate este un joc.

Fracturile au scăzut atât de spectaculos încât doar inerentele accidente casnice aduc pacienții în holul de așteptare al urgențelor. Aceștia sunt întâmpinați de un personal amabil, care nu lucrează mai mult de 6 ore și au ca primă măsură în protocolul medical oferirea de calmante. În spitale nu există ace lungi, lumini iritante sau sunete metalice ineluctabile, totul e discret. Celor care au fracturi li se injectează nano-lichide inteligente care în decurs de câteva ore refac țesutul osos în timp ce senzația dominantă este una de furnicătură, aspect la care cercetătorii încă mai lucrează.

Media de vârstă este stabilită constituțional astfel încât să nu apară depășiri flagrante ale limitei superioare, dar nici decese premature. Disputa avorturilor nu mai există întrucât fiecare ovar are nevoie de o semnătură digitală, sub forma unui acord verbal transmis de viitoarea mamă și viitorul tată, declarație la sfârșitul căreia se eliberează o substanță puternic fertilizatoare cu efect decisiv pro-viață. Violurile au fost îndepărtate întrucât orice secreție a glandei de frică alertează autoritățile printr-un sistem informatic corelat. În plus, bio-securitatea umană este garantată de transmiterea ecranată în direct a realității supravegheate, asigurate de lipsa oricărui fluctuații de energie și de eliminarea oricărei forme de opacitate.

Gândurile omului nu pot fi supravegheate, dar o serie întreagă sunt induse subcutanat și sistematic. De fapt, la nașterea fiecărui individ este realizat un bio-portret glandular individual astfel încât sistemul medical știe în timp real vulnerabilitățile medicale și psihologice ale clientului său și le protejează ca pe un secret de stat. Fiind un singur stat insular, nu există insurecții sau pretenții teritoriale întrucât nicio insulă nu știe de existența unei alte insule. Deși fiecare insulă are particularitatea ei culturală, nimeni nu cunoaște o altă posibilitate de identitate insulară. Nu există stat global sau guvern unic pentru că nu există tensiuni sociale între clase sociale. Toți au același salariu și același statut.

Directorul executiv e director doar în virtutea dorinței și bio-competenței de a conduce un sector în care subordonații nu au pretenții pecuniare sau revendicări. Toate au fost rezolvate prin AI (Inteligența artificială) modelată de ADN-uri care continuă să se adune și reduplicate la nesfârșit cu acordul scris al oamenilor care întrețin acest sistem. Toți au ajuns la concluzia că un sistem echitabil poate să le asigure stabilitatea în familii și la locurile de muncă. Tocmai din acest motiv, pasiunile locuitorilor unei insule coincid cu cultura insulei și, de fapt, pasiunea particulară este parte componentă și avizată din pasiunea generală a insulei. Nu se cunosc alte pasiuni decât pasiunea oficială a insulei. Paradoxal, singura surpriză poate fi progresul științific în rezolvarea acestui segment repartizat la naștere.

În privința religiei, doctrinele au fost igienizate încât, deși există libertatea de a alege orice religie, acestea sunt optimizate într-un climat de coabitare pașnică. Practic, discursul unic a reglat ideea de revelație supranaturală și toți experimentează o aceeași paletă de sentimente religioase, uneori cu ajutorul unor potențiatori chimici de intensități introspective. Cele 10 porunci sunt afișate cu toate aliniatele, punctele și metodologiile avizate. Dumnezeu e juristul absolut care oferă gratuit sentimente înălțătoare.

Componența rasială este reglementată obținându-se un agregat just proporțional fără superiorități de nicio natură, nici măcar sexuală. Cu toate acestea, raporturile intime vin după împlinirea vârstei considerate a maturizării.

Nimeni nu poate ieși sau intra în această societate perfectă și fericită, cu sentimente întreținute chimic, fiindcă universul nostru e insula noastră. Nici măcar filosofii nu-și pun întrebarea pentru legitimitatea acestei funcționări, ei preferând să se interogheze referitor la viteza progresului infinit.

Singura problemă care există în această lume și semnalată de filozofia insulară e lipsa oricărui fobii sau frici reale. În mod real, nimănui nu e frică de nimic și toată această bio-securitate e finală. Doar unora a început să le fie frică de lipsa fricii.

De ce nu ne mai temem?!

MARIUS BOROMIZ, PETRU-TOADER DAMIAN (coord.), *Sfântul Ierarh Andrei Șaguna în evlavia credincioșilor din Mărginimea Sibiului*, Editura Andreiana, Sibiu, 2023, 473 p.

La centenarul nașterii mitropolitului Andrei Șaguna, în anul 1909, unul dintre cei mai erudiți și distinși fii ai Săliștei Sibiului, preotul profesor Ioan Lupaș (1880-1967), a publicat o masivă monografie istorică a ierarhului, aducându-i autorului o bine meritată celebritate istoriografică și un premiu al Academiei Române. Prin această lucrare, devenită una clasică în istoriografia noastră, destoinicul istoric și luptător național, totodată preot ortodox și protopop al Săliștei (1909-1919), își împlinea o datorie științifică și de suflet, având în vedere formația sa istorică, dar mai ales originile sale săliștene. O datorie de suflet pentru că mitropolitul Andrei Șaguna cultivase o legătură specială cu cele două mari localități ale Mărginimii Sibiului, Săliștea și Rășinariul, fiind ales deputat al Săliștei în Dieta Transilvaniei din anii 1863-1865 și donându-și diurna de 744 de florini în beneficiul școlii confesionale ortodoxe românești din această localitate. Deloc întâmplător, cu câțiva ani înainte de centenarul nașterii ierarhului, conducerea parohiei și școlii din Săliștea a comandat un tablou de mari dimensiuni al mitropolitului, pictat de artistul german Ludwig Kandler în anul 1904 și păstrat cu sfințenie în aula festivă a clădirii principale a școlii greco-orientale române din Săliștea, astăzi în sala festivă a Liceului Tehnologic „Ioan Lupaș” din Săliștea. Tabloul lui Kandler îl ilustrează pe mitropolitul Șaguna în mărime naturală, înveșmântat în odăjdii arhieresti, binecuvântând poporul dreptcredincios, pe care l-a iubit și căruia i s-a dedicat. În mod inspirat, tabloul lui Kandler este reprodus pe coperta întâi a cărții supuse acum atenției.

Un alt soroc rotund, marcat în vara acestui an la împlinirea unui veac și jumătate de la trecerea în eternitate a marelui arhieru, nu-i putea lăsa indiferenți pe sălișteni și în mod deosebit pe conducătorii actuali ai protopopiatului și ai școlii din localitate. Astfel, părintele Petru-Toader Damian din Gura Râului, protopopul Săliștei, și profesorul de istorie Marius Boromiz, directorul Liceului Ioan Lupaș din Săliștea au întocmit un volum substanțial prin care reau în atenția noastră figura fondatoare a mitropolitului Șaguna prin ilustrarea deosebită a reținerii acestuia în memoria colectivă a săliștenilor și a ogîndirii sale în evlavia credincioșilor din Mărginimea Sibiului. Lucrarea este cu atât mai meritorie cu cât reprezintă singura apariție editorială dedicată ierarhului, apărută cu acest prilej în cetatea sa de păstorie și recuperează texte de epocă ale unor cărturari celebri de altădată, reunindu-le cu o serie de studii, evocări și panegirice semnate de clerici, istorici și cărturari din ziua de astăzi.

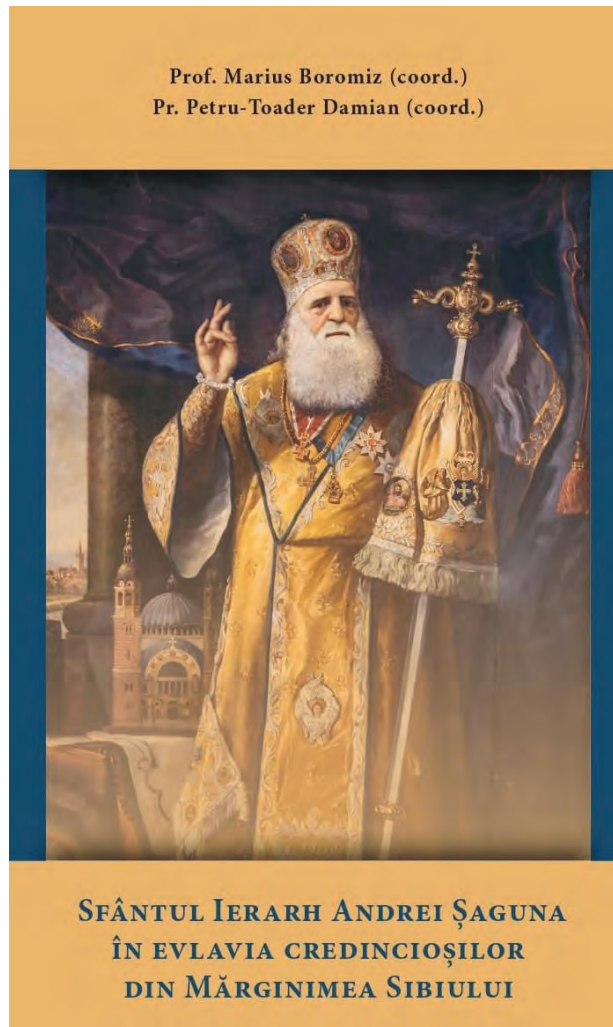
Volumul are zece secțiuni pornind de la cea introductivă care cuprinde *Cuvântul-înainte* al Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Laurențiu Streza, și două panegirice semnate de același vlădic, *Sfântul Ierarh Andrei Șaguna. O viață dedicată Bisericii și Neamului*, și de protopopul Damian al Săliștei: *Un gând mărturisitor despre cinstirea Sfântului Andrei Șaguna în Mărginimea Sibiului*. Urmează secțiunea intitulată „Munca Sfântului Ierarh Andrei Șaguna pe tărâm

bisericesc” întrunind patru studii semnate de Ioan Lupaș, *Spice din istoria noastră bisericească*, Dumitru Borcea, *Șaguna și principele Brâncoveanu*, Paul Brusnowski, *Andrei Șaguna – organizator și legiuitor al Bisericii*, și Ana Grama, *Sfântul Mitropolit Andrei Șaguna, cu tărie și evlavie în slujba Maicei noastre Biserica*. A treia secțiune „Munca Sfântului Ierarh Andrei Șaguna pe tărâm politic” conține un articol semnat de Eugen Brote, *Șaguna și Curtea imperială*, și cinci ale lui Ioan Lupaș: *Audiența lui Șaguna la împăratul*; *Un articol politic scris de Șaguna*; *Conferința protopopului Dr. Lupaș. Șaguna și baronul Eötvös*; *Mitropolitul Andrei Șaguna ca conducător politic și președinte al Partidului Național*; și *Cel dintâi deputat al Săliștei: Andrei Șaguna*. Secțiunea patru „Munca Sfântului Ierarh Andrei Șaguna pe tărâm școlar” reunește două materiale scrise în perioada interbelică de directorul de atunci al școlii din Săliștea Alexandru Iosof: *Mitropolitul Șaguna ca organizator al școlii și Mitropolitul Andrei Șaguna și Școala din Săliștea*. Secțiunea a cincea „Munca Sfântului Ierarh Andrei Șaguna pe tărâm cultural și literar” este dedicată implicării ierarhului în fondarea și dezvoltarea Astrei fiind semnat de același celebru protopop și istoriograf Ioan Lupaș: *Stăruințele lui Șaguna pentru înființarea „Asociațiunii transilvane”*. *Activitatea lui ca președinte al acestei instituțiuni*. Secțiunea a șasea este cea mai extinsă și întrunește următoarele treisprezece „articole omagiale dedicate mitropolitului Andrei Șaguna”: Nicolae Moisin, *O fundațiune pentru sâraci*; Episcopul Nicolae Ivan, *Câteva momente din viața*

Mitropolitului Andreiu; Dumitru Lăpădat, Mitropolitul Andreiu Șaguna în Săliștea; Ioan Popa Romanescu, Munca și credința lui Șaguna și Din făptuirile lui Șaguna – După acte și documente; Onisifor Ghibu, Ce ar cere Șaguna de la cei care îl comemorează astăzi?; Emilian Cioran, Mitropolitul Șaguna și comuna Rășinari; Ioan Iscu, Popasurile Mitropolitului Andrei Șaguna la Săliștea; Ioan Stănișor și Mircea Țața, Mitropolitul Șaguna și săliștenii; Ioan Ciocan, Mitropolitul Andrei Șaguna și Săliștea; Constantin Ittu, De la stema Sfântului Andrei baron de Șaguna la cnezii Mărginimii Sibiului de la începutul secolului al XVI-lea; Mircea-Gheorghe Abrudan, Pr. Acad. Ioan Lupaș, istoric și cultivator al memoriei mitropolitului Andrei Șaguna; și Maria

Hanzu, Andrei Baron de Șaguna – prieten, oaspete și îndrumător al satului Vale. Secțiunea a șaptea restituie șase reportaje și trei panegirice – semnate de Daniil Popovici Barcianu, Ioan Stroia și Ioan Popa – apărute în presa ardeleană despre „Serbări și comemorări dedicate Mitropolitului Andrei Șaguna” la Săliștea și Rășinari în anii 1886, 1898, 1909 și 1913. Următoarele două secțiuni restituie efigiile mitropolitului în douăsprezece portrete și descrieri deosebite, precum și trei poezii dedicate lui Andrei Șaguna de Zaharia Boiu și Maria Cunțan. În ultima secțiune, profesorul Marius Boromiz prezintă într-un frumos material *Dragostea săliștenilor pentru Sfântul Ierarh Andrei Șaguna*. Cartea se încheie cu o listă bibliografică și o anexă fotografică care reproduce mai multe imagini din anul 2011, când a avut loc proclamarea publică a canonizării mitropolitului Șaguna, împlinindu-se versurile profetice ale preotului Zaharia Boiu: „Da, Andrei, Tu n-ai murit!”

Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan

„Toată suflarea să laude pe
Domnul“
(Ps. 150, 1)

Relevanța doxologică a Imnografiei
ortodoxe și importanța misionară a
cântăreților de strană în viața Bisericii (II)

Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu

Adouă parte a acestei prezentări este dedicată cântăreților bisericești. Potrivit *Dicționarului de Muzică Bisericească*, cântărețul bisericesc este acea persoană absolută sau nu a unei școli de cântăreți bisericești care susține cântarea de strană, singur sau ajutat de alți practicanți sau cântăreți benevoli. Potrivit aceluiași dicționar, fiecare parohie ortodoxă are sau ar trebui să aibă pe lângă preot și unul sau mai mulți cântăreți. În istorie el se mai numea *dascăl*, *cantor*, *pălimar*, *țarcovnic*, *psalt* sau *protopsalt*. În prezentarea de față voi acorda un spațiu preponderent evoluției instituției cântărețului bisericesc în Transilvania în decursul timpului, dar voi face câteva referiri informative și la realitatea din Moldova și Țara Românească.

Începând cu organizarea administrativă a Bisericii Ortodoxe din cele trei provincii românești, fiecare eparhie avea în componența ei și câte o școală în care se formau viitorii cântăreți bisericești. Acolo unde eparhiile nu reușeau din varii motive să organizeze asemenea școli, lipsa aceasta era suplinită de mănăstiri și schituri, în care se studia teinic și muzica bisericească și cântarea de strană.

Școlile de cântăreți bisericești au funcționat preponderent pe lângă centrele mitropolitane; așa a fost de pildă celebra școală de muzică bisericească de la București, înființată pe lângă Mitropolia Țării Românești, școală în care s-a format și a activat apoi cunoscutul protopsalt și compozitor Filothei sin Agăi Jipei, autorul primei Psaltichii românești din anul 1713. Cu mult înainte de aceasta însă, din secolul al XV-lea și până spre sfârșitul secolului al XVI-lea a funcționat pe lângă Mănăstirea Putna o celebră școală de muzică, de la care ni s-au păstrat câteva manuscrise muzicale, descoperite în diferite biblioteci din țară și din străinătate.

În Transilvania, pe lângă Biserica Sfântul Nicolae din Scheii Brașovului, începând cu anul 1495 s-a înființat o școală românească, în care s-a predat constant și muzica bisericească și în care se formau viitorii cântăreți de strană.

Protopsalții români clasici, Macarie Ieromonahul, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu, Ștefanache Popescu, Ion Popescu Pasărea, pe lângă activitatea muzicală de creație au instruit zeci de generații de cântăreți de strană care împodobeau slujbele religioase într-o manieră profesionistă. Cântărețul de strană avea un statut bine definit în parohie. Activitatea lui era recompensată fie în bani, fie în bunuri materiale ceea ce îi conferea o stabilitate materială absolut necesară pentru el și pentru familia lui. În urma studiilor, cântărețul bisericesc primea o diplomă sau un atestat, care certificau pregătirea muzicală corespunzătoare postului în care era numit. Multe parohii, potrivit vechii tradiții, aveau două strane, strana dreaptă și strana stângă, iar cântăreții cântau alternativ, creând în timpul slujbelor o atmosferă de rugăciune și totodată de delectare spirituală. Cunoscutul protopsalt, profesor și compozitor Ion Popescu Pasărea (1871-1943), cu studii la Seminarul Nifon Mitropolitul din București, precum și la Conservator, licențiat și în Drept, pe toate cărțile alcătuite de el, se semna cu mențiunea cântăreț bisericesc, ca semn al prețurii pentru slujitorii stranei. A fondat Asociația Generală a Cântăreților Bisericești din România și a organizat o serie de cursuri de vară pentru perfecționarea cântăreților bisericești. În această calitate s-a făcut interpretul acestora înaintea Sfântului Sinod, prezentând doleanțele și lipsurile cu care se confruntau.

Aș aminti și alte nume cunoscute în lumea culturală și muzicală, care nu s-au jenat sau rușinat să se numească și cântăreți de strană.

Cunoscutul compozitor Dumitru Georgescu Kiriac, în timpul studiilor muzicale din capitală. Așa a fost și cazul lui Constantin Brâncuși, care pe vremea studiilor de liceu din Craiova, a cântat la strana bisericii Madona Dudu, iar în timpul studenției a făcut parte din Corul bisericii Mavrogheni din București. Ca să nu mai vorbim de perioada pariziană, când celebrul sculptor a fost ipodiamon și cântăreț de strană la biserica românească Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil din Paris¹.

Cel mai mare compozitor al Transilvaniei, Gheorghe Dima, apropiat prieten al episcopului Nicolae Ivan, în timpul studiilor de la Viena, frecventează capela românească și cântă la strană. În timpul detenției, atât la Târgul Mureș cât și la Cluj, deși bolnav și sleit de puteri, cântă la strana capelei penitenciarului și chiar înjghebează un cor cu deținuți².

¹ Ștefana Totorcea, <https://basilica.ro/constantin-brancusi-cel-mai-mare-sculptor-roman-a-fost-cantaret-bisericesc/> 15.02, 2023.

² Prof. Ioan Brie, O cronică întârziată, în: *Renașterea*, nr.27-28, 18 iulie, Cluj,1948.

Însă cel mai spectaculos exemplu ni-l oferă mitropolitul Andrei Șaguna. Lui îi datorăm întreaga tradiție a cântării de strană cu specific transilvan, întrucât el însuși se considera un cântăreț de strană capabil să dea lecții de interpretare și altora. Părintele Sorin Dobre pune în lumină acest detaliu, preluând o însemnare a lui Gheorghe Pletosu: „...în biserica din Cetate Șaguna ședea în scaunul arhieresc și oricum cântam, acum unul, acum altul, nu-i convenea. Atunci se dă jos din scaunul său, vine în strană și începe a cânta stihurile praznicului. Șaguna ne-a dat o pildă vie de executare a cântărilor bisericești în spiritul Bisericii Ortodoxe, de o cântare recitativă și totuși nu grăbită, de o cântare pedantă acurată în ceea ce privește melodia, prozodia, accentul și interpretațiunea, pentru ca să nu se conturbe înțelesul”³. Tot Gheorghe Pletosu avea să consemneze și următoarea întâmplare: „Șaguna intră în biserică pe imnul *Unule Născut...* și observând cum alergăm cântarea, face un semn diaconului să tacă..., și apoi se adresează celor două strane: Dar asta e cântare, zice? Așa cântați voi sub strașina rezidenței mele? Apoi, oare cum veți face slujbele și veți cânta cântările când veți fi de capul vostru prin parohii?”⁴.

În Transilvania și Banat, prin grija ierarhilor de la Sibiu, Cluj, Oradea și Arad, s-au înființat îndată după Marea Unire de la 1 decembrie 1918 o serie de școli de cântăreți bisericești. Spre exemplu, mitropolitul Nicolae Bălan, mare admirator și protector al muzicii bisericești tradiționale, în anul 1927 ia inițiativa înființării unei astfel de școli, care să poarte numele părintelui Dimitrie Cunțanu, căruia îi datorăm în mare măsură tradiția cântării de strană din Ardeal. Venerabilul preot din Dobârca Sibiului, urmând îndemnul mitropolitului Andrei Șaguna, va culege melodiile bisericești de la cei mai buni cântăreți bisericești ai vremii. Unul dintre aceștia a fost și Simeon Florea din Daneș, mult pomenit de Părintele profesor Ilie Moldovan, un fervent susținător al tradiției muzicale șaguniene⁵. Durata cursurilor era de 3 ani, iar candidații trebuiau să îndeplinească anumite condiții: absolvenți de școală primară, cu vârsta între 16-25 de ani, să aibă auz muzical, să fie înzestrat cu calități vocale corespunzătoare și să plătească o anumită taxă de școlarizare. Școala va dăinui până în anul 1952, cu o întrerupere între anii 1929-1937, datorată crizei economice, ca să-și reia activitatea până în anul 1952, desființată fiind de regimul bolșevic instaurat în România. Potrivit informațiilor, la această școală au absolvit peste 400 de cântăreți bisericești⁶.

La Oradea, harnicul profesor de cântări bisericești Nicolae Firu a fost unul dintre dascălii care au predat cântarea de strană la Școala de cântăreți bisericești din Oradea, școală ce a funcționat între anii 1928-1948, fiind și ea desființată de regimul comunist⁷.

La Cluj și în general în toată Transilvania, înainte de 1918 cântarea bisericească era predată de învățătorii școlilor confesionale, buni cunosători ai muzicii bisericești. După anul 1918 școlile pedagogice confesionale au intrat sub protecția statului român, iar disciplina de cântări bisericești a fost desființată. Această situație a creat o destabilizare accentuată în Biserică, datorită lipsei acute de cântăreți bisericești bine instruiți. Episcopul Nicolae Colan, în primul an al păstoririi sale ca episcop al Clujului, va înființa o școală de cântăreți bisericești la Nușeni, urmând exemplul mitropolitului Nicolae Bălan. Durata cursurilor era de 3 ani, exact ca la școala de la Sibiu, cu aceeași programă analitică și care promova aceeași cântare tradițională de strană după manualul lui Dimitrie Cunțanu. Părintele Profesor Alexandru Moraru spunea că „elevii acestei școli au fost bine pregătiți, atât la cântare cât și la cunoștințele teoretice și practice bisericești; pe lângă acestea, pe moșia episcopiei primeau și o instrucție agricolă: în viticultură, apicultură, horticultură și zootehnie”⁸.

Școala va fi desființată în anul 1941 în timpul ocupației maghiare din Transilvania, iar episcopul Colan o va muta la Alba-Iulia, unde va funcționa până în anul 1945, când va fi readusă de data aceasta la Cluj, în imobilul episcopiei de pe str. Iașilor nr. 14⁸. Demn de semnalat faptul că această școală era recunoscută de stat, bugetată de stat, iar absolvenții se bucurau de toate drepturile unui absolvent de gimnaziu. Aici au predat cântările bisericești și Tipicul Pr. Florian Geomolean și Arhid. Ioan Brie.

Școala își va înceta activitatea în anul 1945 și va fi reînființată sub altă denumire în anul 1952, ca Școala de cântăreți bisericești și Seminarul Teologic din Cluj, ca urmare a desființării abuzive a Institutului Teologic Universitar de către același regim ateu din România acelor timpuri. Pentru că școala era unită cu Seminarul teologic, durata cursurilor în primul ciclu era de 2 ani, iar al doilea ciclu de 3 ani. Practic, elevii urmau aceeași programă analitică și toți treceau în cel de-al doilea stadiu de pregătire teologică. Până în 1957 aici au predat

³ Pr. Lect. Univ. Dr. Sorin Vasile Dobre, *Mitropolitul Andrei Șaguna și muzica...*

⁴ Idem.

⁵ Detaliu în Prefața lucrării *Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri ale Sfintei Biserici Ortodoxe, culese, puse pe note și arangate de Dimitrie Cunțanu, profesor la seminarul „Andreian” arhidiecezan, Sibiu, Editura autorului, iunie, 1890 și tipărită la Viena. Lucrarea îi este dedicată „Memoriei Marei Andrei, autorului intelectual al acestei lucrări, în semn de pietate și recunoștință”.*

⁶ Prof. Dr. Dorin Stănescu, *Școala de cântăreți bisericești „Dimitrie Cunțanu” din Sibiu, Ziarul Lumina*, 23 august, 2023.

⁷ Mihai Gavriil Brie, *Cultura muzicală bisericească de tradiție bizantină din Crișana*, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2006, pp. 100-103.

⁸ Pr. prof. dr. Alexandru Moraru, *Scurt istoric al Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului... p. 70.*

profesori renumiți, unii devenind profesori universitari la Sibiu sau București: Arhid. Ioan Zăgrea, Gh. Stănescu, Pr. Victor Ienciu, Pr. Ioan Bunea, Arhid. Ioan Brie, Prof. Vasile Petrașcu ș.a.

În Banat au funcționat școli de cântăreți bisericești pe lângă Centrul eparhial din Arad, iar prin activitatea a doi renumiți profesori, Trifon Lugojan și Atanasie Lipovan, autori de colecții de cântări bisericești, s-a promovat o muzică bisericească tradițională, care azi e pe cale să dispară.

Cu timpul, școlile de cântăreți bisericești s-au desființat, iar astăzi Biserica se confruntă cu o realitate dureroasă, care se cere în cel mai scurt timp remediată și rezolvată. Altfel, vom perpetua starea de provizorat care nu este nicidecum dorită și nici benefică pentru buna desfășurare a slujbelor religioase din bisericile noastre.

Această prelegere însă, nu și-a propus să rezolve probleme administrative și de infrastructură bisericească, ci se dorește a fi un omagiu adus imnografilor și cântăreților de strană din toate timpurile și din toate locurile. Realizăm însă că unul dintre factorii importanți în rezolvarea cel puțin parțială a crizei cântăreților bisericești este preotul paroh. El, împreună cu cântărețul de strană, poate dinamiza și însufleți viața spirituală în parohie prin acest instrument extraordinar de eficient, care este cântarea liturgică. Foloasele cântărilor liturgice sunt multe. Textele biblice ale Noului Testament sunt relevante în acest sens: „Este cineva cu inimă bună? Să cânte psalmi” (Iacov 5, 13); sau: „Vorbiți între voi în psalmi, în laude și în cântări duhovnicești, lăudând și cântând Domnului în inimile voastre”; sau: „Toată suflarea să laude pe Domnul” (Ps. 150). Dacă vom reuși să reactivăm instituția cântărețului de strană, așa cum era ea organizată în perioada interbelică, nu doar că se va rezolva o criză reală, de organizare și funcționare a vieții bisericești, ci se va dinamiza și însufleți viața spirituală a parohiilor, vânațe la tot pasul de cultele neoprotestante și de secularizare.

Ion Agârbiceanu și un articol necunoscut despre Crăciun

Prof. univ. dr. Mircea Popa

Au trecut sărbătorile Crăciunului, de frumoasele zile de sărbători, pe care poporul român le petrece în sunetul colindelor preafrumoase și pline de harul divin. Nicăieri, aceste produse melodioase și cu iz străvechi nu sunt atât de diverse și de autentice precum în România. De aceea, un scriitor precum Ion Agârbiceanu, ajuns la demnitatea de protopop al Clujului, și-a făcut o preocupare din a stăruia asupra semnificației lor cu ocazia Crăciunului tradițional. Unul dintre cele mai frumoase comentarii asupra acestei sărbători a făcut-o într-un articol apărut în ziarul „Someșul” (1924-1934) din Dej, la care a colaborat și cu alte texte, dar pe care nu l-am găsit menționat în lista periodicelor consultate de alcătuitoarea ediției Articole cu caracter ecleziastic (1903-1945), publicat în 2018 de către Ilie Rad. Articolul se intitulează *Isus în România și este semnat I. Agârbiceanu, care a publicat în acest ziar și alte texte cu caracter religios sau astrist. Caracterul ecleziastic al articolului nu poate fi pus la îndoială, de aceea am fost surprinși că nu l-am găsit reproduc în amintita ediție. Adresându-ne spre lămuriri Notei asupra ediției, am aflat că editorul s-a limitat doar la Biobibliografia D. Vatamaniuc, unde acesta a inventariat la capitolul Articole cu caracter ecleziastic, un număr de 202 titluri, publicate într-un mare număr de periodice, dar din această listă lipsește în mod ciudat „Someșul”. Având în vedere faptul că orice ediție nu se lucrează numai în funcție de trimiteri primite de-a gata, ci necesită, în mod normal, investigații mai extinse, nu am înțeles de ce cei cinci doctoranzi care au făcut transcrierea textelor, nu au reținut și articolul semnalat de noi (apărut în „Someșul”, VIII, 1930, nr. 1 (1 ianuarie), p. 2), mai ales că la un moment dat este menționat faptul că Mihai Cistelean ar fi „descoperit peste 50 de articole cu profil religios”, care nu figurează în Biobibliografia amintită (sau poate nu au fost selectate la această secțiune? - nu e prea clar). Dacă textele aduc îmbogățiri biobibliografiei lui D. Vatamaniuc, opinia noastră este că ar fi trebuit notate cu o steluță (*), pentru a fi edificati asupra sporului documentar adus de ediție, mai ales că obișnuitul cititor al ediției nu își poate permite a întrerupe de fiecare dată lectura spre a consulta Notele și comentariile de la sfârșit. Informăm pe editor că articolul semnalat de noi din publicația „Someșul” nu figurează între cele repertoriate în acest volum, și nici în lista lui de D. Vatamaniuc, fiind prin urmare total necunoscut pentru opera publicistică a lui Ion Agârbiceanu, care sporește astfel cu un titlu nou. Îl reproducem mai jos, deoarece el îmbogățește în mod substanțial opiniile scriitorului cu privire la vechiul și „noul creștinism” românesc, subliniind importanța dată de români colindelor, una dintre acestea, de o reală frumusețe, fiind pusă ca motto și analizată în cadrul articolului.*

Isus în România

„Asta-i seară, mândră seară,
Ieși tu gazdă pân' afară
De-l vezi pe Domnul Hristos
Cum coboară de frumos :
Tot pe scară, lemn de ceară,
Tot arzând și luminând
Și pământul strălucind,
Pe oameni înveselind“.
(Colindă)

I. Agârbiceanu

Instim cu rămășița, uneori atât de săracă, a sensibilității din copilărie, străvechile obiceiuri de la Nașterea Domnului. Colindele noastre, cu textul semi-păgân, cu reminiscențe tari din mitologia antică, cu melodiile lor cuprinzătoare de mai multă poezie decât textul, — melodii elementare, primitive și de-o adâncime tragică — constituie aproape singura laudă pe care poporul românesc o aduce, de două milenii, Mântuitorului.

Laudă înfiripată în epoca de formație, poate chiar de naștere, a nației noastre. Laudă diminuată, din veac în veac, până la lipsa ei aproape totală de cuprins, din zilele noastre... Dacă nu ar interveni reminiscențele copilăriei, ochii cui s-ar umezi la ascultarea haoticului imn de slavă, pe care românismul primitiv l-a înălțat lui Isus? Și dacă ne încercăm, ascultând misterioasele melodii ce vin parcă din adâncurile ființei, trecător fior de credință, nu este aceeași emoție a copilăriei, păstrată în taințele sufletului.

Cine dintre românii de azi, ascultând colindele de la Crăciun, se gândește la Omul-Dumnezeu coborât pe pământ, la doctrina sau la etică Lui; cine-i simte divinitatea gata de-a fructifica în viața individuală sau colectivă? Cine dintre noi se împărtășește cu marele mister al întrupării, revizuindu-și conștiința și hotărându-se să-și pună de acord viața intimă cu doctrina celui născut în Nazaret?

Ne mulțumim cu resuscitarea trecătoare și abia adiață a fiorului mistic simțit în copilărie, și ne pare că am făcut destul credinței. Un pas mai departe nu putem face. Nu-l putem nici schița. Ca și când n-am mai fi creat nimic în creștinism de la primitivul imn de slavă al colindelor. Ca și când numai strămoșii cei dintâi ar fi fost susceptibili creștinismului, și au reacționat cu sensibilitatea lor de atunci, și cu capitalul sufletesc în plină formație încă, în fața marelui taine.

Pentru aceea trebuie să ne întoarcem la copilăria noastră, la copilăria neamului, pentru a putea da un înțeles și a avea o simțire, la prăznuirea tainei. Vorbim, evident, cu gândul la oamenii cu carte din România. Pentru popor simbolul încă nu e gol. Praznicul e simțit. Credința celui de azi nu s-a degajat mult de credința celui de acum opt-sprezece veacuri. Copilăria unui popor ține mult, când e lipsit de mijloacele culturii. Ține până când acele nu se ivesc, și nu-l prind în alvia lor. Pentru țaranul nostru Isus se coboară încă aievea în noaptea de Crăciun „tot pe scară, lemn de ceară”. Pentru plugarul nostru câteva din învățăturile fundamentale ale creștinismului s-au topit în conștiința lui, și visează încă. Aici aflăm temeiul și explicarea existenței noastre ca popor: „Isus, prin pătura noastră țărănească, vine și azi în România.” Nu avem, însă, o creștere a creștinismului, în nici una din păturile naționale. Nici chiar în țărănimie. Și aici e în scădere. De la întâia creație în creștinism, noi n-am trecut nici azi la a doua: conștiința, voita aprofundare, elaborare, și practicare a doctrinei și etice creștine în viața individuală și colectivă. Și, pretutindenea unde acest pas de al doilea nu se face, cultura și civilizația lasă numai reminiscențele creștinismului primitiv, numai datina, și aceea din an în an mai puțin păstrată, și gata să fie părăsită și de pătura țărănească în apropierea și contactul ei cu cultura, cu civilizația. Zadarnic vom încerca să-L aducem pe Isus în România numai prin păstrarea datinei. Dacă am avea mijloace, nu numai să resuscităm datina în splendoarea ei de odinioară, ci să-i împrumutăm strălucire nouă, nu vom ajunge la nimic. Datina veche se va anemia pe măsură ce crește cultura și civilizația, și nu ne va mai spune nimic. În straturile cultivate e nevoie de o nouă sămânță creștină, de o nouă creație în creștinism. Pentru clasele

culte valorile spirituale nu mai rodesc prin însușirea moștenirii, ci prin autoelaborare și convingere. Azi, și în viitor tot mai mult, Isus nu mai poate veni în România decât pe un singur drum: acela al inimei noastre. Toate rechemările în temeiul datinei, ori cât de poetice, ori cât de sincere, rămân zădarnice. În pragul culturalizării nației noastre, lui Isus i-a rămas un singur drum pe care poate veni la noi; elaborarea unei concepții creștine despre viață, de către fiecare din noi. Vom recunoaște bucuroși, că acest activism creștin e un pas înainte, nu unul înapoi. Că e mai mult decât datina. Datina este credința de ieri, activismul, practica creștină, este o nouă creație în creștinism, este credința de azi. Este tocmai ceea ce cere cultura pentru a crede, pentru a putea păstra viu creștinismul. Nu există nici o dovadă împotriva creștinismului. Dimpotrivă! Creștinismul, transpus în elaborația spirituală a omului, nu e o unică, singură creație a strămoșilor, pentru ca să lumineze și să rodească în veci, ci este o creație de fiecare zi a individului ce trăiește azi. Și mai mult; o evoluție acestei creații după puterile tot mai multe a sufletului luminat, cultivat. Creștinismul nu este un poem scris înainte cu două mii de ani, al cărui rost ar fi să delecteze generațiile viitoare, sau chiar să-l studieze pentru plăcerea studiului sau a adevărilor și frumuseților ce cuprind. El este în acțiunea individuală și colectivă. Adevărurile lui n-au nici un rost dacă nu rodesc, zi de zi, în viața insului și a societății.

Numai pe acest drum va veni Isus în România. El nu-și va lăsa urmele sfinte în mândra noastră țară, fie că-L va implora ortodoxismul, fie că-L va ruga catolicismul, fie că va cerca să-L ademenească protestantismul, decât trecând mai întâi prin inima noastră, prin viața noastră. Pogorând cu învățătura Lui, cu etica Lui, în fiecare din noi, El va afla hodină bună în România și va petrece bucuroși cu urmașii aceluia cari, aproape cu două mii de ani înainte, L-au slăvit în imnuri semi-păgâne. Adevărul Lui, împărăția Lui pe pământ, e departe de a fi epuizată prin colindele noastre ce vin din adâncul vremilor și a spiritului, prin bielele noastre obiceiuri și practice numai de jumătate creștine, prin jertfele și rugăciunile noastre tradiționale. Creștinismul este desăvârșirea vieții omenești. Suntem abia la începuturile modeste ale împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Creația întru Hristos este nețărmurită. Popoarele lumii se vor întrece în această creație, tot mai bogată cu cât mai mari vor fi cuceririle culturii. Fapta creștină va fi urmată de fapta mai creștină, punându-se lumea de acord cu aprofundarea doctrinei vieții, cu cât viața își va lărgi orizonturile. Fiecare popor se va strădui să aducă pe Hristos în țara lui, prin faptele individuale și colective. Unele au început de mult.

Noi suntem destul de în urmă. Noi abia am început să-L chemăm pe Isus în România.

Dar zadarnic Îi chemăm! El nu vine decât dacă e adus de noi înșine, „Cel ce mă iubește pe mine, iubi-se-va de către Tatăl meu... și locaș la el vom face”. În adâncul vremilor Isus a coborât la români: „Tot pe scară Lemn de ceară”. Azi nu mai coboară decât pe scara faptelor creștinești. Pentru naivitatea strămoșilor era de ajuns această scoborâre, pentru a-i înțelege și urmările: „Pământul luminând, Pe oameni înveselind”. Azi urmările, consecințele poruncite de misterul întrupării, nu le mai simte ca „om cu carte” decât românul care valorifică în propria-i viață adevărul creștin doctrinar și etic. De la coborârea lui Hristos în lume, o singură lege se va verifica până la capătul veacurilor. Trăim sub stăpânirea unui singur destin: Țările și popoarele în cari nu va coborî Isus Hristos și nu va afla „sălaș” se vor sfârâma în țândări ca oalele olarului. De aproape două mii de ani sănătatea spirituală a neamurilor e legată indiscutabil de etica lui Isus. Trăinicia lor, mărirea lor, de asemenea. Și nu dintr-o fatalitate, ci din perfecta și unica potrivire a adevărului creștin cu legile spiritului omenesc, cu toate puterile bune ale acestei spiritualități, în cari zac toate posibilitățile de evoluție și de desăvârșire.

Dorim să vină Isus în România? Să-L aducem, să-L chemăm să vină, prin toate gândurile, vorbele și faptele noastre, în care să vibreze doctrina și etica Lui. Va fi o coborâre neasemănat superioară celei văzute de fantazia populară: „Tot pe scară, Lemn de ceară...”. Și, fără asemănare, mai strălucitoare.

(„Someșul”, Dej, VIII, 1930, nr. 1 (1 ianuarie), p. 2)

† BENEDICT BISTRITĂNEANU EPISCOP-VICAR AL ARHIEPISCOPIEI VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Decembrie 2023

1 decembrie

Asistă la slujba de Te Deum oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei în Catedrala Mitropolitană, cu ocazia Zilei Naționale a României. În continuare, participă la festivitățile legate de Ziua Națională desfășurate în Piața Avram Iancu.

2 decembrie

Slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive.

3 decembrie

În Duminica a XXXI-a după Rusalii, săvârșește Sfânta Liturghie în Biserica Înălțarea Domnului din Parohia Aluniș, Protopopiatul Gherla. Din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei, hirotonește diacon pe teologul Ovidiu Cosmin Popa, viitor preot pe seama Parohiei nou-înființate Dobric, din Protopopiatul Beclean. Rostește predica intitulată: „Când Domnul trece prin viața noastră”. Oferă Ordinul *Mihai-Vodă* pentru clerici, Pr. Paroh Ioan Boros; Ordinul *Episcop Nicolae Ivan* pentru mireni, domnului Mihai Sav, Primarul Comunei Aluniș; Ordinul *Mihai-Vodă* pentru mireni, domnului Sebastian Fekete; Ordinul *Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni* domnului Dan Iușan și *Gramata Mitropolitană* însoțită de Sfânta Scriptură-carta de căpătâi a creștinului, domnilor Remus Barta și Silviu Rus. Totodată, acordă diplome de aleasă cinstire Consiliului și Comitetului Parohial. Oficiază slujba de binecuvântare a casei parohiale renovată capital. Este însoțit de PC Pr. Paul Isip, Protopopul de Gherla.

Seara, slujește Sfânta Taină a Maslului în Biserica Sfântul Apostol Andrei din Parohia Ilva Mică II din Protopopiatul Năsăud. Oferă Ordinul *Episcop Nicolae Ivan* pentru clerici, Pr. Paroh Iuliu Brici; Ordinul *Episcop Nicolae Ivan* pentru mireni, domnului Traian Larionesi; Ordinul *Mihai-Vodă* pentru mireni, domnului Florin Larionesi și diplome de aleasă cinstire binefăcătorilor din parohie. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Ioan Dâmbu, Protopopul Năsăudului.

4 decembrie

La programul de Master, predă cursul „Teologia experienței la Sfântul Macarie Egipteanul, Sfântul Isaac Sirul și Sfântul Simeon Noul Teolog”.

5 decembrie

Face o vizită pe șantierul Centrului de îngrijiri paliative pediatrice Sfântul Hristofor din localitatea clujeană Sânnicoară.

Participă la prezentarea și lansare cărții „Theology and Survival Movies. An Orthodox Christian Perspective” (Routledge, 2023) a Dr. Ioan Buteanu, în Aula Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

Cu ocazia hramului, slujește Vecernia Mare cu Litie și rostește cuvântul de învățătură intitulat „Prietenia Sfântului Nicolae”, în Paraclisul Sfântul Nicolae al Facultății de Teologie Ortodoxă.

6 decembrie

Slujește Sfânta Liturghie alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi, în Paraclisul Sfântul Nicolae al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, cu ocazia hramului.

7 decembrie

Vizitează bisericile clujene Sfinții Apostoli Petru și Pavel și Sfântul Ioan Gură de Aur, aflate în proces de pictare.

La Centrul de îngrijiri paliative Sfântul Nectarie din Cluj-Napoca, oficiază slujba Parastasului pentru pacienții trecuți la Domnul în luna noiembrie.

Seara, participă la piesa de teatru „Colindă, colindă” (autor Mitropolitul Bartolomeu Valeriu Anania) în interpretarea elevilor de la Colegiul Ortodox Mitropolitul Nicolae Colan, coordonați de Arhid. Daniel Frumos, profesor de muzică și ritual. Rostește un cuvânt ocazional.

8 decembrie

Program de audiențe la birou.

Participă la conferința „Psihologie și cultură românească în țările etnografie ale României” susținută de Rectorul Daniel David în sala Auditorium Maximum, în cadrul proiectului cultural UBB Cultural – Programul „Patrimoniu Cultural Românesc”.

9 decembrie

Slujește Sfânta Liturghie în Biserica Sfântul Ioan Evanghelistul și Sfântul Ierarh Nicolae din campusul studențesc Hașdeu, Cluj-Napoca, cu ocazia împlinirii a 30 de ani de la

înființarea ASCOR Cluj. Rostește cuvântul de învățătură intitulat: „Înscriși în ceruri”. Oferă Ordinul *Episcop Nicolae Ivan* pentru clerici Pr. slujitor Ciprian Negreanu.

10 decembrie

În Duminica a XXVII-a după Rusalii săvârșește Sfânta Liturghie în Biserica Sfântul Ierarh Nicolae din Bistrița Bârgăului, Protopopiatul Bistrița. Rostește predica intitulată: „Bucuria de a vedea fața celui alt”. Oficiază slujba de binecuvântare a capelei mortuare din localitate, nou construită. Oferă Ordinul *Mihai-Vodă* pentru mireni domnului Vasile Laba, Primarul Comunei Bistrița Bârgăului, și diplome de aleasă cinstire binefăcătorilor din comunitate.

Seara, în Biserica Adormirea Maicii Domnului din cartierul clujean Mănăștur, slujește Vecernia, rostește un scurt cuvânt de învățătură și asistă la recitalul de colinde al Coralei Armonia din Constanța.

În sala Auditorium Maximum a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca audiază concertul de colinde „Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi”, organizat de ASCOR Cluj. Rostește la final un scurt cuvânt de apreciere.

11 decembrie

Participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.

La programul de Master, predă cursul „Teologia experienței la Sfântul Macarie Egipteanul, Sfântul Isaac Sirul și Sfântul Simeon Noul Teolog”.

12 decembrie

Slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive.

Program de lucru la birou.

Primește la reședința episcopală grupuri de colindători. Le mulțumește pentru prezență și le oferă daruri.

13 decembrie

Program de audiențe la birou.

La reședința episcopală primește cete de colindători. Adresează un cuvânt de mulțumire și oferă daruri.

Participă la vizionarea filmului documentar „Adame, unde ești?”, în Aula Mare a Facultății de Teologie din Cluj.

14 decembrie

La Centrul Regional de Transfuzie Cluj, donează sânge împreună cu un grup de preoți din Protopopiatul Cluj I, în frunte cu PC Pr. Dan Hognogi.

Primește grupuri de colindători la reședința episcopală. Le adresează un cuvânt de mulțumire și le oferă daruri.

În Aula Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, participă la Spectacolul folcloric extraordinar de colinde, cântece de stea și obiceiuri de iarnă „Bună sara lui Crăciun”. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

La Facultatea de Teologie Ortodoxă susține conferința „Nevoia de autenticitate”, invitat fiind de membrii ASCOR Cluj-Napoca, ocazie cu care se încheie programul de conferințe dedicate Postului Crăciunului.

15 decembrie

Program de audiențe la birou.

Primește la reședința episcopală cete de colindători. Le mulțumește și le oferă daruri.

Înregistrează în studioul Radio Renașterea emisiunea „Ortodoxia, fântâna vieții”.

Participă la slujba de priveghere săvârșind Sfânta Liturghie în Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăștur, aducând mulțumire lui Dumnezeu pentru finalizarea lucrărilor de pictură din acest sfânt locaș. Rostește un scurt cuvânt de învățătură.

16 decembrie

Alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, participă la Festivalul de colinde „Nicolae Ivan”, organizat la Cinema Mărăști. Rostește un cuvânt conclusiv.

La reședința episcopală primește cete de colindătorii. Rostește cuvânt de mulțumire și împarte daruri.

17 decembrie

În Duminica a XXVIII-a după Rusalii, săvârșește Sfânta Liturghie în Biserica Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil din Parohia Dârja, Protopopiatul Gherla. Rostește predica intitulată: „Cină mare pentru toți”. Din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei, înaintează la rangul de protosinghel pe PCuv. Ierom. Ioan Fărăgău, parohul comunității bisericești. Oferă *Gramata Mitropolitana*

nu însoțită de Sfânta Scriptură-carta de căpătâi a creștinului, domnului Răzvan Butuza, Primarul Comunei Panticeu. Este însoțit de PC Pr. Paul Isip, Protopopul de Gherla.

Oficiază slujba de binecuvântare a Capelei Mortuare nou-construită în Parohia Luna de Jos din Protopopiatul Gherla. Rostește un cuvânt de învățătură. Din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei, înaintează la rangul de iconom pe preotul paroh, Lucian Grin Vaida. Oferă *Gramata Mitropolitană* însoțită de Sfânta Scriptură - cartea de căpătâi a creștinului, domnului Emil Cioban, Primarul Comunei Dăbâca, și Ordinul Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin, domnului viceprimar Sorin Ioan Borșan. Este însoțit de PC Pr. Paul Isip, Protopopul de Gherla.

Face o vizită la Mănăstirea Cormaia din Protopopiatul Năsăud.

18 decembrie

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților, slujește Sfânta Liturghie în Biserica Sfântul Cuvios Daniil Sihastrul de la Mănăstirea Voroneț, județul Suceava, cu ocazia hramului. Rostește predica intitulată: „Părinte duhovnicesc pentru atunci și acum”.

Seara, în Biserica Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil din Spermezeu, Protopopiatul Beclean, oficiază o slujbă de pomenire la căpătâiul adormitei întru Domnul Ana Drăgoi, mama Preasfințitului Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord. Rostește un cuvânt de mângâiere.

Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul oficiază dumnezeiasca liturghie în biserica Învierea Domnului din filia Brăzești a parohiei Sartăș, Protopopiatul Câmpeni din Arhiepiscopia Alba-Iuliei, 27 decembrie 2023.

19 decembrie

Face o vizită la grădinița Sfântul Stelian din cadrul Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Le vorbește copiilor despre sărbătoarea Nașterii Domnului și le oferă daruri.

În curtea Centrului Eparhial din Piața Avram Iancu, oferă pachete persoanelor nevoiașe aflate în evidența sectorului social-filantropic al Arhiepiscopiei. Rostește un cuvânt duhovnicesc și colindă alături de ei.

Primește la reședința episcopală grupuri de colindători, cărora le adresează un cuvânt de mulțumire și le oferă daruri.

Seara, în Biserica greco-catolică Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil din Cojocna, participă la Concertul interconfesional de colinde „Vă binevestesc vouă bucurie mare, că vi S-a născut azi Mântuitor”. Rostește, în deschidere, un cuvânt ocazional.

20 decembrie

La reședința episcopală primește cete de colindători din parohiile aparținătoare Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt de mulțumire și le oferă daruri.

În locația **Centrul de Cultură Urbană „Casino” din Parcul Central al Municipiului Cluj-Napoca**, participă alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, la deschiderea târgului caritabil de Crăciun organizat în favoarea Centrului de îngrijiri paliative pediatrie Sfântul Hristofor din Sânnicoara. Rostește un cuvânt de mulțumire și recunoștință.

21 decembrie

Primește la reședința episcopală grupuri de colindători. Le adresează un cuvânt de mulțumire și le oferă daruri.

La Centrul CHIOS Social Lounge situat în Parcul „Simion Bărnuțiu” din Cluj-Napoca participă la dezbaterile cu tema „Piața muncii între creion și inteligență artificială”, organizată de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Cluj, cu ocazia împlinirii a 25 de ani de funcționare. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

În sala de concerte a Cercului Militar din Cluj-Napoca audiază spectacolul „Crăciun în armonii de cvartet”, susținut de grupul vocal Synavlia. Rostește la final un cuvânt festiv.

22 decembrie

Face o vizită pe șantierul Centrului de îngrijiri paliative pediatrie Sfântul Hristofor din Sânnicoară, Cluj-Napoca.

La reședința episcopală primește cete de colindători din parohiile aparținătoare Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește cuvânt de mulțumire și împarte daruri.

La Reședința Mitropolitană, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, participă la evenimentul prilejuit de prezentarea proiectului „Reabilitare, restaurare și introducere în circuitul turistic a Catedralei Mitropolitane din Cluj, SMIS 302121”. Rostește un cuvânt ocazional.

În sala Auditorium Maximum a Casei Universitarilor din Cluj-Napoca, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, participă la „Oratoriul bizantin de Crăciun Nașterea Domnului”, compozitor Paul Constantinescu, susținut de Corul și Orchestra Filarmonicii de Stat „Transilvania” din Cluj-Napoca în favoarea Centrului de îngrijiri paliative pediatrie Sfântul Hristofor din Sânnicoară.

23 decembrie

Primește la reședința episcopală grupuri de colindători. Le adresează un cuvânt de mulțumire și le împarte daruri.

24 decembrie

În Duminica dinaintea Nașterii Domnului, săvârșește Sfânta Liturghie în Biserica Sfântul Ierarh Nicolae și Sfântul Ioan Evanghelistul din Campusul studențesc Hașdeu, Cluj-Napoca. Rostește predica intitulată: „Înfierea, intrarea în neamul lui Dumnezeu”.

Seara, slujește Vecernia și Pavecernia cu Litie în Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăștur. Rostește un cuvânt de învățătură.

25 decembrie

În Prima zi de Crăciun, săvârșește Sfânta Liturghie în Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăștur. Rostește la final un

scurt cuvânt festiv.

26 decembrie

A doua zi de Crăciun, slujește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană Adormirea Maicii Domnului din Cluj-Napoca. Rostește cuvântul de învățătură intitulat: „Să privim la Hristos”.

27 decembrie

De sărbătoarea Sfântului întâiului Mucenic și Arhidiacon Ștefan, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscopul Alba Iuliei, liturghisește în Biserica Învierea Domnului din Filia Brăzești, a Parohiei natale Sartăș, Protopopiatul Câmpeni. Rostește predica intitulată: „Înscriere în ceruri”.

28 decembrie

Slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive.

29 decembrie

Program de audiențe la birou.

31 decembrie

În Duminica după Nașterea Domnului, săvârșește Sfânta Liturghie în locașul de cult cu hramul Intrarea în Biserică a Maicii Domnului din localitatea Rusești, filie a Parohiei Mărișel, Protopopiatul Huedin. Rostește cuvântul de învățătură intitulat: „Starea fugarului și ospitalitatea celor buni”. Vizitează tabăra de tineri din localitate și rostește un cuvânt duhovnicesc.

La cumpăna dintre ani oficiază slujba de Te Deum în Biserica Pogorârea Sfântului Duh din cartierul clujean Zorilor. Rostește un cuvânt festiv.

A consemnat **Arhid. Sergiu Iustin Pop**, *secretar de cabinet*

† ANDREI MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziane”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri și vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Decembrie 2023

1 Decembrie

Cu prilejul Zilei Naționale a României, în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, în prezența autorităților centrale, județene și locale, civile și militare, oficiază slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Piața „Avram Iancu” din fața Catedralei Mitropolitane, asistă la ceremonialul cultural și militar organizat cu prilejul Zilei Naționale a României.

Pe treptele Teatrului Național Cluj, asistă la Spectacolul de folclor „Avram Iancu, de treizeci de ani în inima Clujului”, organizat de filiala Cluj a Societății Cultural Patriotice „Avram Iancu”. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

În sala de festivități de la demisolul Catedralei greco-catolice din Piața „Timotei Cipariu” din Cluj-Napoca, participă la momentul festiv organizat cu prilejul inaugurării programului guvernamental pentru finalizarea lucrărilor acestui edificiu.

La Reședința Eparhială din Arad, se întâlnește cu Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei și cu Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul.

2 decembrie

Cu prilejul împlinirii a 39 ani de la întronizarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei ca întâistătător al Eparhiei Aradului, în Catedrala Arhiepiscopală din Arad, împreună cu ierarhii locului, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

3 decembrie

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon pe tânărul Ștefan Murariu.

La ceas de seară, în Catedrala din Cluj-Napoca, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

4 Decembrie (Sfânta Mare Muceniță Varvara)

Cu prilejul hramului, în biserica din mina de sare de la Ocna Dej, oficiază slujba de sfințire a icoanei hramului și slujește Sfânta Liturghie. Rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de PCuv. Arhim. Sosipatru Pitoulias, din Mitropolia de Veria din Grecia.

În aula mare a Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, participă la momentul festiv al lansării primelor trei volume ale lucrării „Sfântul Luca, Apostol, Istoric și Evanghelist” (coordonator: Pr. Prof. Univ. Dr. Stelian Tofană). Rostește un cuvânt duhovnicesc.

5 decembrie

Cu prilejul Zilei Internaționale a persoanelor cu dizabilități, în Biserica „Învieria Domnului” din Turda (paroh: Pr. Vasile Știopoi), participă la festivitatea organizată de Centrul de Recuperare Psihoneuromotorie pentru copii „Sfânta Irina” (coordonator: Pr. Florian Șimonca) și de Centrul de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu pentru adulți „Sfântul Vasile cel Mare” (coordonator: Pr. Daniel Sârb). Oficiază o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt de binecuvântare.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

6 Decembrie (Sfântul Ierarh Nicolae)

Cu prilejul hramului, în Capela Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, (slujitor: Pr. Grigorie Foltș), împreună cu PS Părinte Benedict Bistrișeanul, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot, pe seama parohiei Ilișua, pro-

topopiatul Beclean, pe diaconul Ștefan Murariu. Hirotonește întru iconom stavrofor pe PC Pr. Paul Siladi, cadru didactic în instituția de învățământ.

La ceas de seară, în aula mare a Facultății de Teologie, asistă la Conferința „Ortodocși și greco-catolici la 1948, între presiuni politice și imperative ecleziologice”, susținută de domnul Nicolae Adrian Petcu, consilier în cadrul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

7 decembrie

Face o vizită în protopopiatul Turda. Vizitează parohia Ceanu Mic (paroh: Pr. Ioan Puiu), Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Turda (parohi: Prot. Alexandru Rus și Pr. Grigore Marchiș) și Mănăstirea „Mihai Vodă” de la Turda.

În biserica din Comești, protopopiatul Huedin (paroh: Pr. Dănuț Gheorghe Pintea), asistă la Concertul de colinde „Așterne, Doamne, pe pământ”, ediția a IV-a, organizat de doamna preoteasă Oana Bozga Pintea din Alba-Iulia.

8 decembrie

Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În Sala „Auditorium Maximum” a Casei Universitarilor, asistă la conferința și concertul de colinde „Psihologie și cultură românească în colindele din «țările» etnografice ale României: Țara Codrului, Țara Chioarului, Țara Lăpușului, Țara Maramureșului și Țara Oașului”, gazdă fiind domnul Rector al Universității „Babeș Bolyai”, domnul profesor Daniel David. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă.

IPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, binecuvântând tineri cu prilejul celei de-a XII-a ediții a Concertului de colinde „Cete de îngeri coboară”, desfășurată la Biserica cu hramurile „Sfântul Apostol Andrei” și „Sfinții Martiri Brâncoveni” din Beclean, 21 decembrie 2023.

9 decembrie

În localitatea Agriș, protopopiatul Turda (paroh: Pr. Victor Radu Varga), oficiază slujba de resfințire a Monumentului ridicat în memoria stegarului Ioan Arion și a eroilor căzuți în cele două Războaie Mondiale. Săvârșește slujba Parastasului pentru eroi și rostește un cuvânt duhovnicesc. Asistă la ceremonialul cultural și militar organizat cu acest prilej.

La Centrul de Cultură Urbană „Casino” din Parcul Central din Cluj-Napoca, asistă la cea de-a X-a ediție a „Colindului Regal”, organizat de Asociația „Clubul Monarhiștilor Clujeni”. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

10 decembrie

În biserica din Șieuț, protopopiatul Bistrița, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot, pe seama parohiei Dobric, protopopiatul Beclean, pe diaconul Ovidiu-Cosmin Popa. Hirotonește întru iconom stavrofor pe părintele paroh Ștefan Pralea. Domnului primar Mihai Gheorghe Ivan, îi acordă „Gramata Mitropolitană însoțită de Sfânta Scriptură, cartea de căpătâi a creștinului”. Domnului Ioan Dedeian îi conferă Ordinul „Mihai Vodă”, iar Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni” îl conferă domnului Ioan Mocan.

Se reculege preț de câteva clipe la mormântului vrednicului de pomenire preot Zosin Jula, fost paroh.

Oficiază slujba de binecuvântare a noii case parohiale din Șieuț. Rostește un cuvânt de felicitare.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia și rostește o cateheză. Hirotonește întru duhovnic pe părintele Cătălin Valerian Prunean, de la parohia Vâlcelele, protopopiatul Dej.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la prima ediție a Concertului de colinde „Colindul Păstorilor”, susținut de coralele preoțești din protopopiatele de pe raza Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

Primește la reședință grupuri de colindători.

11 decembrie

În Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Prot. Dănuț Liviu Hognogi și Pr. Dorin Ielciu), asistă la concertul de colinde susținut de grupuri de elevi de la școlile de pe raza protopopiatului Cluj I. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Face o vizită la Mănăstirea „Buna Vestire” de la Cormaia, protopopiatul Năsăud. Se întâlnește cu obștea. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

12 Decembrie (Sfântul Spiridon al Trinitudei)

Cu prilejul hramului de iarnă, în biserica mănăstirii de la Strâmba, protopopiatul Bistrița, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În sala de spectacole „Radio Cluj”, asistă la Emisiunea eveniment „Despre bunătate și bunăstare în România de acasă și de peste hotare”.

În Sala „Auditorium Maximum” a Casei Universitarilor din Cluj-Napoca, asistă la cea de-a VII-a ediție a Concertului „Fă-te, gazdă, vesel bunu”, organizat de Liga Studenților din Universitatea „Babeș Bolyai”. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de

PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă.

13 decembrie

Face o vizită la secția de hematologie a Institutului Oncologic „Ion Chiricuță” din Cluj-Napoca (preot de slujire caritativă: Pr. Ștefan Toadere).

Primește la reședință grupuri de colindători.

În aula mare a Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, asistă la proiecția filmului „Adame, unde ești?”, în prezența producătorului, Arhid. Alexandru Plisk. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

14 decembrie

În sala de festivități a Hotelului „Metropolis” din Bistrița, participă la momentul festiv al acordării titlului de „Cetățean de Onoare al Județului Bistrița-Năsăud” unor personalități care fac cinste comunității. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Cluj-Napoca (paroh: Pr. Ciprian Ilie Mișin), participă la întâlnirea cu tinerele familii din Cluj-Napoca, ce s-au cununat în decursul anului 2023. Oficiază o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc.

În sala de festivități a Hotelului „Royal” din Cluj-Napoca, participă la recepția oferită de domnul director Vasile Salanță. Asistă la concertul de colinde organizat și rostește un cuvânt de binecuvântare.

15 decembrie

Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

Primește la reședință grupuri de colindători.

La Muzeul de Artă din Cluj-Napoca, participă la vernisajul Expoziției „Doina Cornea – Doamna din spatele ferestrei”. Rostește un cuvânt evocator. Este însoțit de domnul Eugen Adrian Truța, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

16 decembrie

În sala mare a Cinema „Mărăști”, asistă la cea de-a XII-a ediție a Festivalului de Colinde „Episcop Nicolae Ivan”. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PCPr. Cornel Gheorghe Coprean, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Primește la reședință grupuri de colindători.

Oficiază slujba de sfințire a apei și cea de binecuvântare a Paraclisului provizoriu al Parohiei Unirea II, protopopiatul Bistrița. Rostește un cuvânt de învățătură. Conferă părintelui paroh, Bogdan Daniel, Ordinul „Mihai Vodă” pentru clerici. Domnilor Ștefan Gavriiloie, Claudiu Danciu și Vasile Iuga le

conferă Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”, iar domnului Bogdan Filip îi conferă Ordinul „Mihai Vodă” pentru mireni. Acordă „Gramata Mitropolitană însoțită de Sfânta Scriptură, cartea de căpătâi a creștinului” domnului Gavril Ursă și domnului Andrei Călin Cîmpan.

Îi vizitează, pentru a le oferi daruri de Crăciun, pe copiii oblađuși de maicile de la Mănăstirea „Nașterea Maicii Domnului” de la Piatra Fântânele, protopopiatul Bistrița. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

Oficiază slujba de Sfințire a apei și cea de binecuvântare a noii case a domnului Vasile Șut, primarul comunei Tiha Bârgăului, protopopiatul Bistrița. Rostește un cuvânt de felicitare.

Face o vizită la Mănăstirea Piatra Fântânele. Se întâlnește cu obștea. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

17 decembrie

Slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură în Biserica „Buna Vestire” din Beclean. Conferă Ordinul „Mihai Vodă” pentru clerici părintelui paroh Dragoș Cristian, protopopul locului. Domnului primar Nicolae Moldovan îi conferă Ordinul „Mihai Vodă” pentru mireni. Domnului subprefect Ioan Zăgrean îi conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”, iar domnului Petru Miron, domnului Petru Ciocodean și doamnei Georgeta Oprea le conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru mireni. Doamnei deputat Olivia-Diana Morar și domnului Cristian Cârlig le conferă Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”. „Gramata Mitropolitană însoțită de Sfânta Scriptură, cartea de căpătâi a creștinului” o acordă domnului Lucian Mihăilă, doamnei Ana Streza, domnului Ioan Zăgrean, domnului Ioan Celsie, doamnei Mariana Câmpan și domnului Leon Nechiti.

Oficiază slujba de binecuvântare a noii case parohiale a Bisericii „Buna Vestire” din Beclean. Rostește un cuvânt de felicitare.

În Catedrala din Cluj-Napoca, slujește Vecernia și rostește o cateheză. Asistă la concertul de colinde susținut de Corala Catedralei Mitropolitane. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

Primește la reședință grupuri de colindători.

18 decembrie

Împarte daruri de Crăciun elevilor de la Colegiul Ortodox de pe strada Avram Iancu și de la Gimnaziul Ortodox de pe strada Meseriilor din Cluj-Napoca. Rostește cuvântări duhovnicești.

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează comisia de examinare a candidaților participanți la concursul pentru ocuparea posturilor de preot la parohiile Bistrița Bârgăului III (protopopiatul Bistrița) și Turda Oprișani III (protopopiatul Turda).

Primește la reședință grupuri de colindători.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la slujba Vecerniei și rostește cuvântul de învățătură. Asistă la concertul de colinde susținut de Corul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca și de Corala „Psalmodia Transylvanica”. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

19 decembrie

Primește la reședință grupuri de colindători.

Transmite, prin intermediul presei, mesajul de Crăciun către clerul și credincioșii din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În biserica din Spermezeu, protopopiatul Beclean (paroh: Pr. Simion Buta), în sobor de arhierie, oficiază slujba de înmormântare a adormitei întru Domnul, Ana, mama Preasfințitului Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord. Rostește un cuvânt de mângâiere.

În Biserica Reformată, de pe strada Kogălniceanu din Cluj-Napoca, participă la tradiționalul concert de colinde susținut de Corul Colegiului Ortodox „Mitropolit Nicolae Colan” și Corul Liceului Reformat din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. Liviu Vidican Manciu, directorul Seminarului Teologic.

20 decembrie

Primește la reședință grupuri de colindători.

La Centrul de Cultură Urbană „Casino”, din Parcul Central din Cluj-Napoca, împreună cu PS Părinte Benedict Bistrișeanul, participă la deschiderea Târgului Caritabil de Crăciun, organizat în vederea strângerii de fonduri pentru Centrul de Îngrijiri Paliative

Pediatrie „Sfântul Hristofor” din Sânnicoară, protopopiatul Cluj I. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

21 decembrie

În Cimitirul Eroilor de pe Calea Turzii, din Cluj-Napoca, oficiază slujba Parastasului pentru eroii Revoluției Române din 1989. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Participă la ceremonialul militar organizat cu acest prilej.

Primește la reședință grupuri de colindători.

În Biserica „Sfântul Apostol Andrei” din Beclean (paroh: Pr. Claudiu Zinveliu), asistă la tradiționalul Concert de colinde „Cete de îngeri coboară”. Rostește un cuvânt de învățătură. conferă domnului Vasile Hertely Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”.

22 decembrie

În sala de festivități a Centrului Eparhial, participă la momentul festiv al prezentării Proiectului de reabilitare, restaurare și introducere în circuitul turistic a Catedralei Mitropolitane „Adormirea Maicii Domnului” din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de mulțumire.

Primește la reședință grupuri de colindători.

În Sala „Auditorium Maximum” a Casei Universitarilor din Cluj-Napoca, asistă la Concertul de colinde susținut de corul și orchestra Filarmonicii din Cluj-Napoca. Este însoțit de domnul Eugen Adrian Truța, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Primește la reședință grupuri de colindători.

25 Decembrie (Nașterea Domnului. Prima Zi de Crăciun)

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Sfânta Liturghie și dă citire Pastoralei de Crăciun, trimisă clerului și credincioșilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

Primește la reședință autoritățile centrale, județene și locale, civile și militare, prezente la Sfânta Liturghie. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

La ceas de seară, în Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia Mare cu Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

26 Decembrie (Soborul Maicii Domnului. A doua Zi de Crăciun)

În Biserica „Intrarea Maicii Domnului în Templu” din Bistrița (parohi: Prot. Alexandru Vidican, Pr. Nicolae Feier și Pr. Vasile Beni), slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

Face o vizită la Spitalul Municipal din Turda (preot de slujire caritativă: Pr. Ioan Chirali).

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia Mare și rostește un cuvânt de învățătură.

27 Decembrie (Sfântul Arhidiacon Ștefan. A treia Zi de Crăciun)

În biserica Unității Militare din Florești, protopopiatul Cluj I, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Sarra Theodora, fiica părintelui militar Emanuel Ioan Cășvean. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

28 decembrie

Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii, din Cluj-Napoca.

29 decembrie

Oficiază slujba de sfințire a Paraclisului de iarnă „Sfântul Cuvios Marcel” din Parohia „Cetatea Fetei” din Florești, protopopiatul Cluj I. Rostește un cuvânt de felicitare.

În Paraclisul „Sfântul Marcel” din Florești, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Conferă părintelui paroh, Florin Marcel Agrișan, Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru clerici, iar pe părintele slujitor, Decebal Iuliu Liviu Gorea, îl hirotesesește într-un iconom stavrofor. Conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru clerici părintelui Iulius Mureșan de la Biserica „Sfântul Prooroc Ilie” din

Năsăud. Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni” îl conferă domnului Ioan Băieș și domnului Alexandru Hădărean.

30 decembrie

Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” de la Oarța de Sus, județul Maramureș. Se întâlnește cu obștea. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În cimitirul din satul natal, Oarța de Sus, se reculege, preț de câteva clipe, la mormintele părinților și bunicilor. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

Îl primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor.

31 decembrie

În Biserica „Soborul Maicii Domnului” din cartierul clujean Făget (paroh: Pr. Petru Călin Cotărlă), slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia Mare cu Litie și rostește o cateheză. Cu prilejul încheierii Anului Comemorativ al Imnografilor și Cântăreților Bisericești, declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin” domnului Ștefan Ramba, domnului Alexandru Plian, domnului Marius Casian Pop și domnului Savir Olar, cântăreții catedralei.

La miezul nopții trecerii dintre ani, în Catedrala Mitropolitană, oficiază slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc.

A consemnat Arhid. Claudiu-Ioan Grama

IPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, în mijlocul clericilor și credincioșilor după încheierea Sfintei Liturghii din ziua praznicului împărătesc al Nașterii Domnului, pe treptele Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, 25 decembrie, 2023.

23 decembrie

În Paraclisul din Reședința Mitropolitană, oficiază slujba hirotesirii într-un duhovnic a PC Pr. Ștefan Murariu, de la Parohia Ilișua și a PC Pr. Ovidiu Cosmin Popa, de la Parohia Dobric, protopopiatul Beclean.

Îi vizitează, pentru a le împărți daruri de Crăciun, pe vârstnicii din Centrul rezidențial „Sfântul Filaret cel Milostiv” din Târlășua, protopopiatul Beclean, pe cei de la Centrul rezidențial „Sfinții Zaharia și Elisabeta” de la Maieru, protopopiatul Năsăud și pe cei de la Centrul rezidențial „Sfinții Ioachim și Ana” de la Cușma, protopopiatul Bistrița. Rostește cuvântări duhovnicești și de binecuvântare. Este însoțit de PC Pr. Marius Ioan Pintican, președintele filialei Bistrița-Năsăud a Asociației „Filantropia Ortodoxă”.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

Primește la reședință grupuri de colindători.

24 Decembrie (Ajunul Crăciunului)

În biserica din Someșul Rece, protopopiatul Huedin (paroh: Pr. Ștefăniță Elefteriu), slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

La împlinirea a 300 ani de la construirea bisericii de lemn, monument istoric, din Someșul Rece, pe esplanada din fața locașului de cult, oficiază slujba Parastasului pentru preoții slujitori, ctitorii și binefăcătorii acestuia.

La Căminul Cultural „Lucia Stănescu” din Someșul Rece, asistă la programul cultural organizat cu acest prilej. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia unită cu Pavecernița Mare și Litia. Rostește o cateheză.

Mihai Eminescu – succintă patografie

Prof. univ. dr. Mircea Gelu Buta

Se vorbește mult, în ultimii ani, despre cultura europeană, prin care unii încearcă să pună în umbră culturile naționale, respectiv cultura română. Cultura europeană nefiind produsul unui anumit popor european nu există în sine, iar ceea ce numim cultură europeană reprezintă un cumul al culturilor naționale. Referindu-se la acest lucru, Academicianul Ioan Aurel Pop, amintea într-o conferință că îndoilele și complexe noastre nu au legătură cu valoarea creației culte românești ci mai ales cu amploarea acesteia care este limitată de mulți factori, inclusiv de bariera lingvistică.

În ce-l privește pe Mihai Eminescu, acesta este cu siguranță european, pentru că exprimă esența spiritului românesc și este cel mai reprezentativ creator al culturii noastre. Trebuie precizat că el nu a fost declarat prototipul culturii românești de vreo instanță și nici impus de vreo instituție a statului, ci de viața însăși, de marea personalitate colectivă a poporului român și, prin urmare, el nu poate fi judecat, admonestat ori coborât de pe pedestal din voința cuiva.

„Veți cunoaște adevărul și adevărul vă va face liberi.” (Ioan 8:32). Aceste cuvinte care au fost rostite de Iisus în timp ce învăța mulțimile aflate în templul din Ierusalim pot fi translatate în elucidarea scenariilor din ce în ce mai apocaliptice puse pe seama morții marelui poet. Este limpede că el a avut un sfârșit tragic la fel cum au avut și alți mari poeți într-un secol bolnav de incompletitudine și agitat spiritualicește și moralmente de idealul național. Într-un excepțional volum colectiv intitulat „Maladia lui Eminescu și maladiile imaginare ale eminescologilor”, apărut la Fundația Națională pentru Știință și Artă în anul 2021 și prefațat de Academician Aurel Simion și prof. Dr. Irinel Popescu, un grup de reputați specialiști din medicina românească au încercat să se pronunțe asupra bolilor de care a suferit marele nostru poet, precum și asupra cauzelor morții acestuia. Cu toții sunt de acord că Eminescu a trăit într-o epocă frământată, iar jurnalismul pe care l-a practicat a fost unul de opinie, care l-a angajat, fără îndoială, în bătălia politică a vremii. Această bătălie se ducea, atunci ca și acum fără menajamente. Probabil pe acest fond, surmenajul intelectual a început să erodeze un psihic fragil, ce trăia mai mult în lumea ideilor decât pe sordidul pământ. Cunoscându-se aceste lucruri psihiatria modernă se poate pronunța în felul următor. Este vorba de „o tulburare afectivă bipolară”. Aceasta este o afecțiune mintală ce se manifestă prin schimbarea bruscă a dispoziției, de unde și denumirea de „bipolar”. Persoana afectată oscilează între mânie și depresie, iar ambele stări au durate variabile în timp. Atunci când pacientul devine deprimat, se simte trist și fără speranță, pierzându-și interesul și plăcerea pentru majoritatea activităților. Când dispoziția lui se schimbă în mânie se simte euforic și plin de energie. Aceste schimbări în dispoziție îi

afectează somnul, activitățile, comportamentul și abilitatea de a gândi clar.

Cel care a intuit prima oară această afecțiune psihică a poetului, numind-o corect în însemnările sale, a fost Titu Maiorescu. S-a înșelat în schimb George Călinescu, care a pornit de la diagnosticul dat de medicii din epocă. Dacă această eroare poate fi scuzabilă, mai greu de digerat e mania unora care descoperă conspirații infernale și dau ca sigură asasinarea lui Eminescu de către adversarii săi ideologici, dirijați de serviciile secrete străine, în complicitate cu nimeni altul decât cu marele inchișitor Maiorescu.

În ce privește maladia bipolară, aceasta are o componentă genetică, iar debutul și evoluția bolii sunt puternic influențate de modul de viață al pacientului, de stresul la care poate fi supus în anumite momente, de îngrijirile medicale pe care le primește, dar și de comportamentul societății în care trăiește.

În cazul lui Eminescu, medicii nu au fost întotdeauna la înălțime pentru că diagnosticul de sifilis nu s-a întemeiat pe argumente medicale solide, tratamentul cu mercur a fost indicat greșit, iar dozele

mari administrate ar fi putut să aibă o legătură cu stopul cardiac care i-a provocat moartea. Trebuie amintit că în acea vreme diagnosticul de sifilis nu se baza pe criterii științifice moderne, întrucât agentul etiologic al bolii (*Treponema pallidum*) și analiza de sânge specifică (reacția Bordet-Wasserman) nu erau cunoscute. Acestea au fost descoperite abia în anul 1906. În aceste condiții, elementele de diagnostic sau bazat în principal pe antecedentele personale respectiv viața boemă a pacientului, și, eventual ulcerările de la nivelul gambelor¹. Opinia publică nu a avut nici ea întotdeauna o atitudine indulgentă față de poet, supunându-l la umilințe care cu siguranță i-au

¹ Popescu Irinel, Cuvânt înainte în „Maladia lui Eminescu și maladiile imaginare ale eminescologilor”, Ed. FNSA, București, 2015, pp. 23-29.

agravat boala. Necropsia solicitată de Titu Maiorescu efectuată la Spitalul Brâncovenesc din București a fost ceea ce numim astăzi o necropsie medico-legală. Conform prof. Vladimir Beliş, cu toate minusurile semnalate, necropsia a îndepărat ipoteza unei morți violente, căci după cum se știe exista suspiciunea unei lovituri la cap cu o cărămidă, în urma căreia poetul ar fi pierdut o mare cantitate de sânge, murind la foarte scurt timp. Absența leziunilor traumatiche denotă că moartea a survenit în urma unor cauze funcționale: un organism slăbit și degradat la care s-a adăugat toxicitatea tratamentului cu mercur, care probabil a contribuit la apariția stopului cardiac².

Ne întrebăm cu siguranță ce pot schimba aceste precizări venite la peste o sută de ani de la moartea lui Mihai Eminescu. În ce privește opera, cu siguranță nu se va schimba nimic esențial, iar în ce privește persoana poetului cred că se va pune capăt speculațiilor și ipotezelor absurde făcute de detastabilii săi disprețuitori.

De altminteri, poetul a intuit cu exactitate reacția posterității, spunând în *Scrisoarea I*: „Poți zidi o lume ntreagă, poți s'o sfărâmi... ori ce -ai spune-/ Peste toate o lopată de țărână se depune [...] Sub a numelui tău umbră. Iată tot ce te așteaptă./ Ba să vezi... posteritatea este încă și mai dreaptă. [...] Neputând să te ajungă, crezi c'or vrea să te admire?! Ei vor aplauda desigur biografia subțire/ Care s'o ncerca s'arate că n'ai fost vr'un lucru mare, [...] Dar afară de acestea, vor căta vieții tale/ Să-i găsească pete multe, răutăți și mici scandale -/ Astea toate te apropie de dânșii... Nu lumina/ Ce în lume-ai revărsat-o, ci păcatele și vina,/ [...] Toate micile mizerii unui suflet chinuit/ Mult mai mult îi vor atrage decât tot ce ai gândit”³.

Aceste voci care prin vulgaritate și mitocănie desconsideră eroi, martiri și sfinții noștri, încearcă de fapt să distrugă sufletul poporului român. Nu ai voie să râzi de religia ta, de mama ta, pentru că atunci când începi să râzi ajungi la bășcălie, iar aceasta este copilul comunismului, Umorele de tip creștin, nu râde de oricine și orice, el trezește. Atât de frecvent auzim lucruri rele despre România și poporul ei, încât am început să credem că acestea sunt trăsăturile noastre definitorii. De ce credeți că se dorește asta? Ca să distrugă fondul de încredere românesc în sine. Când Mihai Eminescu este denigrat, sau Mircea Vulcănescu, o mare personalitate culturală a acestei țări, este pusă sub semnul întrebării, încrederea poporului în sine este distrusă, nu mai are valoare și poți să faci cu el ce vrei. Există un tratat de strategie chinezească, vechi de peste cincisute de ani, care spune, că dacă vrei să cucerești un popor fără armată, fă-l să nu mai aibă încredere în sine. Distruge-i tradițiile, idolii, acoperă-i cerul, după care vor veni singuri la voi să fie salvați din hăul în care au ajuns.

Și mai este ceva, neamurile au un destin ascuns în Dumnezeu. Când își urmează destinul au apărarea lui Dumnezeu. Când și-l tradează să se gândească la pedeapsă. Paradoxal, dacă în comunism rezistența la incultură era prin cultură, astăzi există o rezistență la incultură prin nevroze, pentru că totuși ne interesează societatea și ce se întâmplă în ea.

² Beliş Vladimir, Controverse privind sănătatea poetului, în *Maladia lui Eminescu și maladiile imaginare ale eminescologilor*, Op. Cit, pp. 134-142

³ Mihai Eminescu, Poezii. Proză literară, Vol. I, Ediție de Petru Creția, Cartea Românească, București, 1978, pp. 100-104.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:

IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:

PS Episcop-Vicar BENEDICT BISTRITĂNUL

Membri:

Consilier cultural Pr. dr. Cornel Coprean,
Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Directorul Editurii Renașterea:

Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59-96-49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista.renasterea@gmail.com

CUI (CF) 4547095

IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENASTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:

Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea-Gelu Buta, Dacian But Căpușan, Darius Echim, Arhid. Claudiu Ioan Grama, Cezar Login, Protos. Maxim (Morariu), Alexandru Nemoianu, Adrian Papahagi, Nicoleta Pălimaru, Elena Pârveu, Arhim. Simeon (Pintea), Arhid. Sergiu Iustin Pop, Eugen Adrian Truța, Nicolae Turcan.

La început de an filocalic – retrospectivă a anului 2023 pentru ASCOR Cluj-Napoca

Anca-Maria Bica

Vicepreședinta ASCOR Cluj-Napoca

Lrivind retrospectiv, putem afirma că anul 2023 a fost unul plin de bucurii și de binecuvântări revărsate asupra întregii comunități creștin-ortodoxe clujene. Dovezi grăitoare în favoarea acestei afirmații sunt multitudinea evenimentelor cultural-duhovnicești care au avut loc în acest răstimp, dar și marile întâlniri formative din anul care a trecut, întâlniri cu oameni extrem de valoroși care ne-au fost și încă ne sunt pildă de urmat.

Anul care s-a încheiat a fost de asemenea unul care a prilejuit mai multe întâlniri aniversare, pentru suflet, întrucât prin mila și purtarea de grijă a lui Dumnezeu, în anul 2023 s-au împlinit 30 de ani de la înființarea ASCOR Cluj-Napoca. Au fost 30 de ani de implicare activă în mediul universitar și nu numai. Asociația Studenților Creștin-Ortodocși Români a luat ființă la București la data de 14 iunie 1990. Ulterior, au fost înființate și celelalte filiale ASCOR din marile centre universitare din țară. La inițiativa vrednicului de pomenire Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu Anania – care și-a dorit ca și Arhiepiscopia de atunci să aibă o asociație de studenți creștini, apropiați și implicați în viața Bisericii, având un nivel intelectual și cultural de înaltă ținută – va lua ființă și la Cluj-Napoca o filială ASCOR al cărei prim președinte a fost studentul de atunci Ciprian Negreanu.

Astfel, în weekendul 8-10 decembrie 2023, au avut loc mai multe evenimente aniversare, dintre care amintim: seara sportivă între generații, Liturgia Arhierescă și agapa între generații, cu prezența Preasfințitului Părinte Benedict Bistrițeanul, Întâlnirea festivă a tuturor membrilor ASCOR, Întâlnirea de suflet cu Părintele Arhimandrit Iustin Miron de la Mănăstirea Oașa, fost președinte al ASCOR Timișoara, și Concertul de Colinde: *Cuvântul s-a făcut trup și S-a sălășluit între noi* (Ioan 1: 14).

În seara zilei de 8 decembrie, persoane care au activat de-a lungul timpului în ASCOR Cluj, dar și membrii actuali s-au întâlnit pe terenul de fotbal, respectiv volei, unde au organizat mini-campionate între echipe mixte și, unde, pentru mai bine de două ore, bucuria a fost la ea acasă; la finalul acestor întâlniri, fiecare participant primind din partea organizatorilor și câteva diplome.

În dimineața zilei următoare, la Biserica Studenților din Campusul Universitar „B.P. Hasdeu”, a fost săvârșită Sfânta Liturghie în prezența Preasfințitului Părinte Episcop Benedict Bistrițeanul, fapt care a adunat în jurul Potirului sute de persoane, care, de-a lungul celor treizeci de ani, au fost într-un gând și au jertfit pentru binele aproapelui în cadrul activităților organizate de către ASCOR, dar și persoane care au crescut și s-au format în sânul Bisericii Studenților sau a îndrumătorilor duhovnicești și spirituali ai acestei asociații. Imediat după aceasta, a avut loc agapa între generații în sălile de la Cantina Studențească din Campusul „B.P. Hasdeu”, iar seara, începând cu ora 18:00, în Aula Facultății de Teologie, a avut loc Întâlnirea festivă a tuturor membrilor ASCOR.

În cadrul acestei întâlniri, au luat cuvântul președinții din fiecare generație, dar și alți membri reprezentativi, totul concretizându-se într-un dialog peste timp – discutând despre aceeași misiune, cu oamenii care au început-o și au continuat-o până a ajuns la noi, cei din prezent. După cum au mărturisit cei prezenți, inedit a fost faptul că, fie că vorbim de cea dintâi generație – care îi avea ca membri pe Părintele Ciprian Negreanu, Părintele Cătălin Pălimaru, Părintele Grigore-Dinu Moș, domnul Profesor Nicolae Turcan și mulți alții –, fie că vorbim de generația actuală, a existat mereu un fir roșu, nevăzut, care a legat și care încă îi ține laolaltă toți acești oameni.

În discursul fiecărei persoane s-a auzit cel puțin o dată: *Părintele Teofil, Preasfințitul Vasile, Biserița, Înaltpreasfințitul Bartolomeu, Părintele Ciprian*. Toate acestea au conferit întâlnirii un aer de familiaritate care nu se poate descrie în cuvinte: parcă toți se știau dintotdeauna, chiar dacă, în unele cazuri, distanța între prima și actuala generație a ASCOR era de 30 de ani. După întâlnire, unul dintre invitații evenimentului a afirmat că: „a fost ca o poveste la gura sobei; pentru două ore am uitat de probleme și griji, iar când am ajuns acasă eram ca nou”.

A urmat imediat întâlnirea cu Părintele Arhimandrit Iustin Miron, vechi prieten al ASCOR Cluj, care a împărtășit tuturor celor prezenți din experiențele sale avute de-a lungul anilor petrecuți în cadrul ASCOR.

Seria de evenimente dedicate aniversării a treizeci de ani de la înființarea ASCOR Cluj-Napoca s-a încheiat cu un concert festiv de colinde – *Cuvântul s-a făcut trup și S-a sălășluit între noi* –, la care au luat parte Corul Sfântul Lavrentie al Cernigovului, Grupul vocal-instrumental *Prieteni de poveste*, Ceata Sfântul Ioan Valahul, Grupul de tineri din ASCOR Cluj-Napoca.

Un alt eveniment important din ultima perioadă a fost Campania „Dăruind vei Dobândi”, în cadrul căreia membrii ASCOR Cluj, dar și ai Comunității strănse în jurul Bisericii Studenților au colindat pacienții internați în cadrul spitalelor din Cluj-Napoca și au pregătit daruri pentru copiii din mediile defavorizate. În luna decembrie, 17 spitale din Cluj-Napoca au primit vizita colindătorilor noștri care au dus vestea Nașterii Domnului. În cifre, toate aceste acțiuni arată astfel: 850 de cadouri pentru copii și 2100 de pachete pentru spitale (1875 de adulți și 225 de copii).

Colindatul prin spitale este pentru asociația noastră o tradiție care dăinuie de ani buni. Colinda noastră din fiecare an a întâlnit chipuri bucurioase, dar și suferinde, în aceste spitale unde toate dorințele omenești se simplifică de sărbători, rămânând doar cele de bază: sănătatea și pacea. Era mai mult decât evident că la acești oameni, așteptarea și trăirea Crăciunului este una simplă și curată, fără de împătimiri lumești.

Astfel, la final de an, în luna decembrie, toți membrii ASCOR, precum și comunitatea Bisericii Studenților, prin implicarea în desfășurarea multor evenimente, dar și prin jertfirea de timp, de părtășie, de împreună dăruire a bucuriilor, au împlinit, cu mila și ajutorul lui Dumnezeu, cuvintele evanghelice, lăsate de Mântuitorul nostru: *Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie mi-ați făcut* (Matei 25: 40).

COLIND

Bogdan Herteg

Existența noastră-i piatră ce se zbate
pulberi nesfârșite risipite-n vânt
Trebuie rezidite frumos așezate
în carnea noastră slabă ca un fum

Existența noastră-i foc care arde
flăcări uriașe risipite-n vânt
Trebuie adunate puse laolaltă
în coșul pieptului înnegrit de fum

Existența noastră-i cruce ce se-nalță
tainice cuvinte risipite-n vânt
Trebuie rostite binecuvântate
în privirea noastră oarbă de fum

Maică Preacurată, tu ești iubitoare
la picioarele tale capul mi-l supun
Sfintele Taine nu le pot eu face
și mă pun în rând cu frații mei acum
Asta e Biserica drept întemeiată
ce Îl slăvește pe Cel ce ne-a făcut

De ce ne înfricoșează Sfântul Ioan Botezătorul?

Maria-Magdalena Goia

Despre Sfântul Prooroc Ioan, Înaintemergătorul Domnului, știm că e *Glăsuțului celui ce strigă în pustie* (Matei 3: 3), că L-a botezat în apa Iordanului pe Domnul Hristos, cunoaștem că a propovăduit pocăința și a muștrătat păcatele. Pentru unii dintre noi, diverse producții cinematografice, luate ca atare, ne lasă în minte o perspectivă distorsionată asupra Botezătorului, pe care îl schițează repede din câteva gesturi mânioase și un strigăt iritant, dincolo de care ne e greu să trecem.

Zămislit în pântecele sterp al maicii sale, dar apoi devenit roditor, ascet în întreaga sa viață pământească, Sfântul Ioan Botezătorul continuă un fel de asceză și acum, la aproape 2000 de ani de la mutarea sa la Domnul. Deși este atât de aproape de Mântuitorul Hristos, stând chiar de-a stânga Lui și cu mâinile întinse spre El în rugăciune, mijlocind pentru întreaga lume (așa cum ni-l înfățișează icoana Deisis), Proorocul Înaintemergător este adesea privit superficial sau chiar greșit de către noi și nu cu ușurință primit în cugetele și în inimile noastre.

Orice înger e înfricoșător

Înfățișat în iconografia ortodoxă uneori cu aripi de înger, numit „Îngerul Domnului”, Sfântul Ioan Botezătorul inspiră o anume teamă, făcând cugetul să se formuleze ca într-un vers al lui Rainer Maria Rilke: „orice înger e înfricoșător” (Rainer Maria Rilke, *Elegia a doua*, în *Elegiile duineze*, traducere și note George Popa, Editura Polirom, 2000, cf. www.poezie.ro). Totuși, a ne opri la acest prim imbold, care nu include neapărat și starea de evlavie, ne este spre pagubă. Căutând chipul Proorocului Ioan, avem prilejul să descoperim ce presupune apropierea de Dumnezeu și să vedem cum ne putem folosi de lucrarea Înaintemergătorului în viața noastră.

Ceea ce se distinge ca o evidență, atât din icoanele Sfântului Ioan Botezătorul, cât și din ceea ce s-a păstrat în Sfintele Evanghelii și în Tradiție despre traiul său pe pământ, este desprinderea Înaintemergătorului de toate cele ale lumii, pe cât i-a stat în putință ca om. Sfântul Ioan nu s-a bucurat nici de afecțiunea părintească, prigonit fiind de mic și rămas singur în pustie, nu s-a făcut părtaș nici măcar la jocurile copilăriei, nicidecum la voioșia tinereții, nici nu s-a odihnit în confortul vreunei case, nici din mâncare gătită nu s-a înfruptat, nici la slava lumii nu a râvnit. Asceza sa este înfricoșătoare, dar rodul ei e discernământul. Felul său de a fi în sine aduce o zguduire a conștiinței, pentru că dă pe față micimea noastră; înaintea chipului topit de dragoste pentru Dumnezeu al Sfântului Ioan înțelegem cât de puțin întorcem noi viața noastră spre Dumnezeu. Dar ceea ce se vede în exterior este doar o umbră a ceea ce s-a petrecut lăuntric. Sfântul Ioan a înțeles pentru ce se născuse, pentru ce trăia, a înțeles că voia Domnului cu el era covârșitor mai importantă decât orice lucru pământesc, a înțeles cu adevărat care

e Unicul necesar. De aceea, asceza sa a fost una conștientă, asumată, lucrată, nu doar o vocație. Și această conștientizare a Unicului necesar, de la care toate se pun mai apoi în rândul său, o cerea Sfântul Ioan și celor ce veneau la el, fiecărui la măsura lui. Căci el nu îi îndemna pe oameni nici să se mute cu toții în pustie, nici să îmbrace de atunci înainte haine din păr de cămilă, ca haina sa, nici nu le disprețuia îndeletnicirile sau familiile și nu le cerea să se rupă de acestea. Mai mult, cel mai aspru îi muștrăta pe cei care doar formal păreau a fi mai asceți și mai evlavioși. Ce îi învăța Sfântul Ioan pe cei ce veneau la el era să iasă din calea păcatului, să lupte cu propriile patimi și, mai ales, să recunoască Adevărul. Pe Care Adevăr tot el li l-a arătat la apa Iordanului, în Persoana Domnului nostru Iisus Hristos, despre Care a mărturisit că este Fiul lui Dumnezeu.

Ce a făcut posibil ca omul să Îl boteze pe Fiul lui Dumnezeu?

Odată cu Arătarea Domnului la Iordan, s-a împlinit și lucrarea Sfântului Ioan Botezătorul pe pământ. Iar această lucrare a sa și misiunea cu care a fost încredințat, de a-L boteza pe Însuși Mântuitorul, sunt iarăși un motiv de înfricoșare. Minte nu poate pricepe cum poate un om să primească un asemenea dar, de a-L boteza pe Fiul lui Dumnezeu întrupat. Asprimea ascezei Proorocului își găsește însă aici dezlegarea. Nu a fost o renunțare formală și zadarnică la cele lumești, nici vreun antrenament menit pentru atingerea unei anumite performanțe a înfrânării, ci a fost o permanentă strădanie de conștientizare a realității că omul nu poate fără de Dumnezeu. Pentru că agonisise luciditatea, smerenia și ascultarea, a fost posibil ca Sfântului Ioan să i se încredințeze să Îl boteze pe Mântuitorul Hristos și să poată face aceasta și să rămână viu. Mai târziu, mâinile altora s-au atins de creștetul Ziditorului cu cunună de spini, dar pomenirea lor a pierit și numele li s-a stins. S-au atins de *piatra cea din capul unghiului* (Epistola către Efeseni a Sfântului Apostol Pavel 2: 20), neluând seama de ceea ce Domnul Hristos spusese, că *Cine va cădea pe piatra aceasta se va sfărâma, iar pe cine va cădea îl va strivi* (Matei 21: 44).

Omul liber – cel care și-a trăit viața fără a-și trăda conștiința

Sfântul Ioan Botezătorul ne înspăimântă și prin libertatea sa. A trăit cu intensitate și fără niciun compromis, ascultând mereu de conștiința sa clarificată de glasul lui Dumnezeu – de aici și măreția chipului său. Urmarea glasului conștiinței și mărturisirea adevărului de către Proorocul Ioan au biruit teama de puterile vremii și chiar teama de moarte. Pentru neînfricarea aceasta a sa în numele Adevărului, Sfântul Înaintemergător a fost aruncat în temniță și apoi ucis. Dar puterea lui s-a vădit și după moarte, căci se spune în Tradiție că, de pe tîpsie, capul tăiat al Sfântului Ioan și-a mai deschis o dată gura și a muștrătat-o din nou pe Irodiada, care, îngrozită, a înțepat cu un ac limba ce rostea adevărul. Având înainte această pildă de bărbăție a Sfântului Ioan, devenim conștienți de cât de mult ne urățesc chipul lăuntric multele griji și temeri pământești, de cât de mult ne umilesc și ne înrobesc acestea, primejduindu-ne mântuirea.

Proorocul și ispita îndoielii

În textul Evangheliei care vorbește despre ultimele zile din viața pământească a Înaintemergătorului, mai găsim un prilej de tulburare, dar într-un sens diferit față de celelalte amintite. Din în-

chisoare, Sfântul Ioan și-a trimis ucenicii să Îl întrebe pe Domnul Hristos dacă El este Mesia sau dacă să aștepte pe altcineva (Matei 11: 4). De fapt, a fost și un act pedagogic făcut de prooroc, pentru ca ucenicii săi să-L cunoască și să înțeleagă să Îl urmeze pe Domnul Hristos, dar a fost și o luptă lăuntrică, după Mitropolitul Surojului, Antonie Bloom. În această luptă, Mântuitorul nu i-a demonstrat nimic Botezătorului Său, i-a cerut doar o încredere fără margini. Și Sfântul Ioan a rămas credincios până la capăt față de ceea ce Dumnezeu îi revelase în profunzimile sufletului său (cf. Părintele Antonie Bloom, Mitropolit de Suroj, traducere după cartea *God and Man*, capitolul II, traducerea din engleză și aparatul critic de Octavian Mureșan, citat pe www.ceruldinnoi.ro). Înfricoșătoare este greutatea acestei probe a îndoielii, înfricoșător este și că o viață întreagă de înfrânare și renunțări nu înseamnă lipsa ispitei în credință și că lupta pentru mântuirea sufletului a fost până în ultima clipă. Episodul acesta din viața Botezătorului dovedește, totodată, faptul că măsura la care a ajuns Sfântul Ioan nu se datorează vreunei privilegii pe care l-ar fi avut față de ceilalți oameni de la Dumnezeu, ci lucrării, strădaniei și dăruirii sale.

Asprimea ca taină

Dacă, însă, noi cei de astăzi găsim motive să ne înfricoșăm de Sfântul Ioan Botezătorul și dăm înapoi de la a-i cere rugăciunea, contemporanii săi reușeau să treacă peste asprimea proorocului lui Dumnezeu și veneau continuu la el să se boteze. Prin urmare, venind la Înaintemergătorul, oamenii primeau ceva foarte important, care făcea asprimea cu puțință de purtat. Același lucru s-a întâmplat peste timp și cu alți oameni ai lui Dumnezeu, care, în mod excepțional, au avut darul de a spune pe nume păcatelor oamenilor – printre aceștia numărându-se și Părintele Arsenie Boca. Dând pe față păcatul, descoperindu-le oamenilor adevărul despre ei înșiși, acești aleși ai lui Dumnezeu îi ajutau astfel pe cei ce îi căutau să ajungă la odihna de a fi în sfârșit în pace cu conștiințele lor.

Acolo unde e nevoie de spunerea lucrurilor pe nume, de vădirea adevărului despre noi înșine, de rezistență în ispite și de asumări ascetice, Sfântul Ioan Botezătorul este și astăzi grabnic ajutător. Deși ne este greu să înțelegem, glasul Proorocului rănduiește lucrurile și acolo unde există multă șovăială. De pildă, Sfântul Iona al Kievului care, chiar și după ce i s-a arătat de trei ori Maica Domnului cerându-i să construiască o mănăstire, refuzase să facă acest lucru de teama de a nu fi înșelat, la glasul Botezătorului a ascultat („Cuviosul Iona din Kiev sau omul ca inima lui Dumnezeu” de Monahia Mina, în *Familia ortodoxă*, ianuarie, nr. 1 (72)/2005, p. 16). La fel, Sfânta Marta (sărbătorită pe 4 iulie), care a dorit să fugă atunci când părinții au logodit-o cu un tânăr, și-a călcat voia și a urmat îndemnul Sfântului Ioan Botezătorul, care i s-a arătat și a sfătuit-o să se căsătorească; din acea căsătorie, ea l-a născut mai târziu pe cel ce avea să devină Sfântul Simeon, nevoitorul din Muntele Minunat (David și Mary Ford, *Căsătoria, cale spre sfințenie*, p. 36).

Prin toate acestea, Sfântul Ioan continuă și acum să fie Înaintemergătorul Domnului. Dacă a fost Înaintemergătorul Domnului pe pământ, vestindu-L și celor din iad, el este acum Înaintemergător al Mântuitorului în sufletele noastre, amintindu-ne permanent, chiar și numai prin icoana sa, că fără strădanie și pocăință nu ne vom putea izbăvi sufletele: *Din zilele lui Ioan Botezătorul până acum împărăția cerurilor se ia prin străduință și cei ce se silesc pun mâna pe ea* (Matei 11:12).

Bibliografie:

Biblia sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, reproduce textul ediției din 1988;

David și Mary Ford, *Căsătoria, cale spre sfințenie*, Editura Sofia, București, 2007;

Monahia Mina, articolul „Cuviosul Iona din Kiev sau omul ca inima lui Dumnezeu”, în *Familia ortodoxă*, ianuarie, nr. 1 (72)/2005;

Părintele Antonie Bloom, Mitropolit de Suroj, articolul „Îndoiala și credința”, www.ceruldinnoi.ro.

Țechipa: Tatiana Onilov

Anca-Maria Bica, Bogdan Herteg,

Maria-Magdalena Goia, Maria Fărcaș

Adresa ASCOR:

Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:

Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca

Fax: 0264/595 300

revista.filocalia@yahoo.com